

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

Diplomová práce

Testování žáků v německém jazyce na základní škole

Testing of pupils in German language at basic school

Vypracoval: Ondřej Kosobud

Vedoucí práce: PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.

České Budějovice 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci na téma „Testování žáků v německém jazyce na základní škole“ jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 24.7.2013

.....

Ondřej Kosobud

Poděkování

Dovoluji si poděkovat vedoucí diplomové práce, paní PaedDr. Haně Andrášové, Ph.D., za ochotu, vstřícnost a odborné rady během psaní diplomové práce.

Velký dík také patří panu Doc. Václavu Beranovi DrSc., z ČVUT v Praze, Ing. Františkovi Hadáčkovi a Ing. Tomáši Hadáčkovi za konzultace při tvorbě grafů a jejich vyhodnocování.

Děkuji také své rodině a blízkým přátelům za jejich podporu nejen při psaní diplomové práce, ale během celého studia na vysoké škole.

Anotace

Hlavním cílem této diplomové práce je zjistit, zda úroveň jazykových znalostí německého jazyka u žáků základních škol v ČR stoupá, stagnuje či klesá a jaké faktory jejich znalosti ovlivňují.

V teoretické části se budu zabývat problematikou testování žáků v Evropě a v ČR. Dále uvedu seznam všech dostupných standardizovaných jazykových zkoušek německého jazyka na úrovni A1 a A2 a porovnáám mezinárodně uznávané zkoušky „Fit in Deutsch“ a „Start Deutsch“ s testem ČŠI ve školním roce 2012/2013.

Ve výzkumné části se budu na základě testů zadaných v letech 2007, 2010 a 2013 zabývat vývojem jazykových znalostí němčiny u žáků na základních školách. Na základě výsledků testů a vyplněných dotazníků se budu snažit odpovědět na vytýčené výzkumné otázky a potvrdit či vyvrátit správnost vytýčených hypotéz a případně najít další faktory, které jazykové znalosti žáků ovlivňují.

Abstract

The main aim of this diploma thesis is to find out, if the level of knowledge of German language at pupils at basic schools in the Czech Republic is increasing, stagnating or decreasing and what factors influence their results.

In the theoretic part I am going to deal with testing of pupils in Europe and in the Czech Republic. After that there is introduced a list of all standard assessment tests of German language on level A1 and A2. Then there are compared standard assessment tests “Fit in Deutsch” and “Start Deutsch” with the tests of Czech School Inspection from 2012/2013.

In the research part I focus on the development of pupils’ knowledge of German language at basic schools. The research is based on the assigned tests from 2007, 2010 and 2013. On the basis of these tests and filled questionnaires I am trying to find answers on the set research questions and to check correctness of the set hypotheses or alternatively to find other factors that influence pupils’ knowledge of German language.

Obsah

1 Úvod	8
2 Jazyková politika v ČR.....	11
2.1 Plány ke zvýšení jazykové gramotnosti	11
2.2 Výuka cizích jazyků na českých základních školách	12
2.3 Vymezení základních pojmů a jejich výklad	14
3 Testování znalostí cizích jazyků	19
3.1 Funkce testu	19
3.2 Druhy didaktických testů	20
3.3 Standardizované, komunikačně zaměřené testy	21
3.3.1 Seznam standardizovaných jazykových zkoušek	22
3.3.2 Poslech s porozuměním	23
3.3.3 Čtení s porozuměním	24
3.3.4 Psaní.....	25
3.3.5 Mluvení.....	27
3.3.6 Gramatika a slovní zásoba	28
3.4 Celoplošné testování pro ověřování znalostí v ČR.....	30
3.4.1 Pilotní testování v ČR.....	31
3.4.2 Celoplošné testování žáků 5. a 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií v roce 2012/2013.....	32
4 Průřezový výzkum všeobecných znalostí němčiny u žáků ZŠ a nižších ročníků gymnázia	41
4.1 Cíle výzkumu, výzkumné otázky a hypotézy	41
4.2 Design výzkumu	43
4.3 Způsob získávání potřebných údajů a dat.....	44
4.3.1 Dotazník.....	44
4.3.2 Didaktický jazykový test	45
5 Výsledky provedeného výzkumu.....	50

5.1 Výsledky výzkumných otázek	50
5.2 Shrnutí.....	69
6 Diskuse	77
7 Závěr	79
8 Resumé	83
Bibliografie	85
Seznam tabulek, grafů a obrázků.....	90
Přílohy	93

1 Úvod

V dnešní době, v době globalizace a mezinárodní spolupráce se klade velký důraz na odstranění jazykové bariéry mezi jednotlivými zeměmi, a proto se stále častěji vyžaduje znalost jednoho nebo více cizích jazyků. Nejčastěji se jedná o jazyky ekonomicky vyspělých zemí, jako jsou angličtina, němčina, ruština, čínština, japonština a další.

Problém jazykové bariéry se řeší především na území Evropy, kde vedle sebe existuje hned několik jazykových rodin. Evropská unie se snaží výuku a znalost cizích jazyků maximálně podporovat. Podporuje jak žáky základních škol, tak studenty i dospělé lidi. Studenti mohou například využívat různých grantů a stipendií ke studiu v zahraničí. Mezi nejznámější evropské stipendijní programy, které využívají čeští studenti, patří program Erasmus, Comenius nebo CEEPUS. Dospělí, často již pracující lidé v České republice, využívají například programu ESF (Evropský sociální fond), který jim finančně pomáhá k jejich dalšímu, nejen jazykovému vzdělání, a tím k daleko většímu uplatnění na trhu práce.

Pro jednotnou definici různých úrovní ovládnutí cizího jazyka a jako obecný základ pro vypracovávání jazykových sylabů, směrnic pro vývoj kurikul, zkoušek a učebních materiálů vytvořila Evropská unie *Společný evropský referenční rámec pro jazyky*. Aby žák, student nebo učící se cizímu jazyku měl zpětnou vazbu o svých jazykových dovednostech a znalostech, zúčastňuje se zpravidla různých forem testování. A právě testování, konkrétně testování znalostí německého jazyka u žáků základních škol v České republice, je tématem mé diplomové práce.

V úvodu své práce mapuji situaci v oblasti testování dovedností a znalostí cizích jazyků u žáků žijících v evropských zemích. Dále se zaměřuji

na testování žáků v České republice. Porovnávám standardní mezinárodně uznávané zkoušky pro děti s testovacím rámcem, který byl v ČR poprvé použit v květnu 2013 v rámci prvního celoplošného testování žáků 5. a 9. tříd základních škol.¹

Centrem mé práce je výzkumná část. Vycházím v ní z testů, které byly zadány žákům 2. stupně ZŠ a nižších ročníků víceletých gymnázií prostřednictvím katedry germanistiky v letech 2007 a 2010 a dále na základě stejného didaktického jazykového testu, který jsem zadal srovnatelné skupině respondentů v roce 2013. Na základě výsledků těchto testů se pokusím zjistit, zda dochází ke zlepšování, stagnaci či zhoršování znalostí německého jazyka u žáků v porovnání let 2007, 2010 a 2013. Zároveň se snažím analyzovat faktory, které s největší pravděpodobností mají vliv na znalosti žáků. Konkrétně jsem si vytyčil tyto cíle:

- zjistit, zda úroveň jazykových znalostí žáků stagnuje, klesá či roste ve srovnání let 2007, 2010 a 2013;
- zjistit, zda existuje vazba mezi tím, zda má žák kladný vztah k cizím jazykům a tím, jakých výsledků dosáhl v testu NJ (v letech 2007, 2010 a 2013);
- zjistit, zda existuje souvislost mezi počtem osvojovaných jazyků a výsledkem v jazykovém testu z němčiny (v letech 2007, 2010 a 2013);
- stanovit, ve které řečové dovednosti dosáhli žáci nejlepších výsledků a zda je možné prokázat nějakou souvislost mezi úspěšností žáka v dané oblasti a osvojováním jednoho či více cizích jazyk;

¹ V roce 2011 se na vzorku 104 škol uskutečnila 1. technologicko-logistická pilotní zkouška, v roce 2012 proběhlo první pilotní testování, jehož cílem bylo hlavně ověřit funkčnost elektronického testovacího systému.

- zjistit, zda jsou znalosti žáků, kteří žijí v příhraničních oblastech, lepší než znalosti žáků, kteří žijí ve větší vzdálenosti od hranic s Německem či Rakouskem.

V teoretické části práce pracuji hlavně s dokumenty Společného evropského referenčního rámce, Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v České republice a s odbornou literaturou týkající se problematiky testování.

2 Jazyková politika v ČR

2.1 Plány ke zvýšení jazykové gramotnosti

České školství se snaží v posledních letech realizovat mnohá opatření ke zlepšení jazykové gramotnosti žáků. Jazykové vzdělávání v České republice vychází z jazykové politiky Rady Evropy a Evropské unie. Pro zlepšení jazykové gramotnosti Evropanů vypracovala Evropská unie plán *Podpora jazykového vzdělávání a jazykové rozmanitosti* (Národní plán výuky cizích jazyků: online), na základě kterého byl vypracován pro české školství *Národní plán výuky cizích jazyků s akčním plánem pro období 2005 – 2008*. „Cílem Národního plánu výuky cizích jazyků je vytvořit odpovídající podmínky pro zvýšení jazykových znalostí a jazykových kompetencí obyvatelstva České republiky v cizích jazycích, aby občané dovedli porozumět a komunikovat i v cizích jazycích“ (Národní plán výuky cizích jazyků: online).

Plán však podpořil takřka výhradně výuku angličtiny a ostatní jazyky téměř ignoroval. Tím došlo k omezení výuky na ZŠ výhradně na výuku angličtiny a žáci ztratili možnost volby prvního cizího jazyka, čímž nesplnil cíle Rady Evropy, aby se každý Evropan již od útlého dětství učil dvěma cizím jazykům.

V posledních letech pracují české základní školy s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (RVP ZV), podle kterého si zpracovávají vlastní Školní vzdělávací program (ŠVP). RVP ZV vešel v platnost v roce 2005 a k jeho posledním úpravám došlo v roce 2013. Na jeho základě si musí české školy ŠVP přepracovat a od září příštího školního roku učit podle jeho nové verze. RVP ZV vidí schopnost komunikovat jak v mateřském, tak cizím jazyce jako stěžejní součást výchovně vzdělávacího procesu. „Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných

mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech“ (RVP ZV: 2013, s. 17).

2.2 Výuka cizích jazyků na českých základních školách

Podle Národního plánu výuky cizích jazyků by bylo nejideálnější cestou, jak zlepšit jazykovou gramotnost v České republice, aby se s „výukou“ cizího jazyka začalo již v předškolním věku a aby pro žáky existovala návaznost výuky cizího jazyka hned v prvním a druhém ročníku základních škol. Některé mateřské a základní školy se tohoto plánu skutečně drží, nicméně není to povinné. Povinná výuka cizího jazyka na českých školách se zavedla od roku 2006 od 3. třídy a výuka dalšího jazyka byla žákům nabízena jako povinně volitelný předmět nejpozději od 8. třídy (Coubalová: online). Od školního roku 2013/2014 už nebude Další cizí jazyk povinně volitelný, ale povinný. Jeho výuku musí škola zahájit nejpozději od 8. třídy a věnovat mu časovou dotaci 6 hodin týdně, tedy např. 3 hodiny v osmé třídě a 3 hodiny ve třídě deváté.

Ministerstvo školství upřednostňuje angličtinu jako L2 na základních školách. Nicméně na volbě L2 se mohou spolupodílet rodiče žáků. Pokud si rodiče žádají jiný cizí jazyk než angličtinu, musí podepsat prohlášení, že berou na vědomí, že na střední škole nebude mít jejich dítě na zvolený cizí jazyk návaznost. Zavedením angličtiny jako prvního a zároveň povinného cizího

jazyka došlo na začátku 21. stol. k výraznému ústupu výuky německého jazyka na českých školách, což dokumentuje i tabulka Metodického portálu RVP (Sladkovská: online). V tabulce je v přehledu uveden vývoj počtu žáků, kteří se od roku 2003 do roku 2010 v českých základních školách učili cizí jazyky bez rozlišení, zda se jednalo o jazyky vyučované v pozici prvního nebo druhého cizího jazyka.

Tab. 1

Vyučované jazyky na českých školách

		2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Žáci celkem		695 803	673 001	640 651	684 799	678 263	672 936	657 480
Z toho žáci učící se	Angličtinu	492 927	497 635	503 215	577 936	599 208	616 632	618 147
	francouzštinu	7 093	9 079	7 250	7 303	7 376	7 369	6 897
	Němčinu	218 268	187 484	166 808	148 187	127 902	117 721	111 196
	Ruštinu	2 896	3 968	5 657	7 342	9 084	13 763	19 378
	Španělštinu	725	1 036	1 235	1 256	1 396	1 538	1 805
	Italštinu	43	49	44	79	132	156	169
	Latinu	–	–	–	–	–	–	–
	klasickou	–	–	–	–	–	–	–
	řečtinu	–	–	–	–	–	–	–
	jiný evropský jazyk	205	194	29	15	18	32	58
jiný cizí jazyk	113	46	48	35	55	57	55	
Průměrný počet jazyků na žáka	0,72	0,73	0,75	0,85	0,88	0,93	0,95	
Průměrný počet jazyků na počet žáků učících se cizí jazyk	1,04	1,04	1,07	1,08	1,10	1,13	1,15	

Z tabulky je patrné, že za poslední roky výuka anglického jazyka značně stoupla. Velkou obrodu v českém školství zažívá i ruský jazyk, který po sametové revoluci téměř vymizel. Tento fakt jistě ovlivňuje orientace

ekonomiky zpět na Rusko. Naopak němčina, v ČR jazyk s historicky největší tradicí, zaznamenal za 7 let pokles o více jak 100 000 žáků, kteří se němčinu učí. Podle průměrného počtu cizích jazyků na jednoho žáka se dá vyčíst, že jazyková gramotnost v ČR mírně roste a že žáci mají stále více zájem i o méně používané jazyky.

2.3 Vymezení základních pojmů a jejich výklad

V diplomové práci pracuji s řadou odborných termínů, které se používají v obecné didaktice, v oborové didaktice cizích jazyků, v předmětové didaktice německého jazyka a v didaktice mnohojazyčnosti. Pro lepší přehlednost a snazší porozumění textu uvádím výklad vybraných termínů.

A1 Breakthrough/ Einstieg/ Beginner

Evropský referenční rámec pro jazyky (SERR) popisuje úroveň A1 takto: *„Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci“* (SERR: 2002, s. 24).

A2 Waystage/ Grundlagen /Elementary

SERR definuje úroveň A2 takto: *„Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblasti, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež*

vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnáléhavějších potřeb“ (SERR: 2002, s. 24) .

Autentické texty/Authentische Texte/Authentic Texts = původní poslechové texty a texty určené ke čtení. Sibylle Boltonová je definuje takto: *"Im Fremdsprachenunterricht versteht man unter authentischen Texten Hör- und Lesetexte, die in einer bestimmten Mitteilungsabsicht (z. B. Reisewetterbericht im Radio oder im Fernsehen, Berichterstattung in der Zeitung, Gebrauchsanweisung, Werbung, persönlicher Brief usw.) von Muttersprachen für Muttersprachler verfasst wurden und deren Textmerkmale (z.B. Form eines Reisewetterberichts, Stil der Berichterstattung in Zeitungen usw.) deutlich erkennbar sind"* (Bolton: 1996, s. 21).

Dichotomické otázky: Ano/ne otázky/Alternativantwort-Aufgaben/ ja - nein, richtig - falsch/ yes - no questions = úlohy, při kterých se žák rozhoduje, jestli je daná výpověď pravdivá nebo nepravdivá, zda se v textu vyskytuje či nikoli.

L1 mateřský/nejlépe ovládaný jazyk, s nímž se žák identifikuje

L2 druhý jazyk = první cizí jazyk

L3 třetí jazyk = druhý cizí jazyk

L4 čtvrtý jazyk = třetí cizí jazyk

Multiple-choice (Mehrfachauswahl/Antwort-Wahl-Verfahren) = typ uzavřené úlohy. Žák si vybírá z více možných odpovědí/výpovědí.

Otevřené úlohy/offene Aufgaben/open-ended question = úlohy, které mají většinou formu otázky. Tyto otázky jsou zaměřené na globální, selektivní nebo detailní porozumění textu či poslechu. Žáci na tyto otázky volně odpovídají.

Nestandardizované testy/informelle Tests/Non-Standardized Tests = „testy, u nichž nebyly realizovány kroky obvyklé při přípravě a ověřování testů standardizovaných“ (Kalhous – Obst: 2002). „Zpravidla je učitelé připravují sami pro vlastní potřebu, nazývají se proto také testy učitelské nebo neformální. Jejich ověřování neproběhlo na větším vzorku testovaných a nejsou tudíž známy všechny jejich vlastnosti. U nestandardizovaných testů není dispozici testová příručka ani objektivně stanovený testový standard (testová norma). Slouží pro zjišťování výsledků výuky jak za kratší časové období (téma, tematický celek), tak za delší časové období. Svým obsahem mohou zachycovat specifický přístup k učební látce charakteristický pro učitele, který je sestavuje“ (Druhy didaktických testů: online).

Objektivita/Objectivity/Objektivität = posuzuje, jak je měření v testech objektivní (nestranné). Výsledky by neměly být závislé na osobě zkoušejícího. Zkoušený by měl vždy dosáhnout stejného výsledku, ať je hodnocen kýmkoli.

Přirazovací úkoly/Zuordnungsaufgaben/ assignment tasks = úlohy, kdy student na základě textu přiřazuje např. k obrázkům, větám nebo do tabulky potřebné informace.

Reliabilita (spolehlivost)/Reliability/Reliabilität (Zuverlässigkeit) = používá se jako statistická veličina, která udává, jak moc je měření výsledků v testech spolehlivé.

- RVP *„Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Do vzdělávání v České republice byl na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaveden systém více úrovní tvorby vzdělávacích programů. Na státní úrovni jsou zpracovávány rámcové vzdělávací programy (RVP) pro jednotlivé obory vzdělání. Tyto programové dokumenty konkretizují obecné cíle vzdělávání, specifikují klíčové kompetence důležité pro rozvoj osobnosti žáků, vymezují věcné oblasti vzdělávání a jejich obsahy, charakterizují očekávané výsledky vzdělávání a stanovují rámce a pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů, včetně učebních plánů“ (Rámcové vzdělávací programy: online).*
- RVP ZV Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělání. Formuluje, jakého minimálního vzdělání a úrovně znalostí by měl dosáhnout žák na základních školách na konci 5. a 9. ročníku.
- SERR Společný evropský referenční rámec pro jazyky. Má za úkol pomoci překonat bariéry v komunikaci mezi obyvateli evropských zemí. Pro překonání těchto bariér poskytuje společný základ pro vypracování jazykových sylabů, směrnic pro vývoj kurikulí, zkoušek nebo učebnic v celé Evropě, které mají přispět ke zvládnutí cizího jazyka. SERR definuje 6 kategorií podle úrovně znalosti cizího jazyka. Kategorie A1, A2, B1, B2, C1, C2 sledují úroveň ve všech řečových dovednostech, tzn. mluvení, poslech, čtení a písemný projev.

Standardizované testy/standardisierte Tests/standardized Tests = „*didaktické testy, které jsou připravovány velmi důkladně, mají úplnější vybavení. Jsou připravovány profesionálně, jsou důkladně ověřeny a jsou tak známy jejich základní vlastnosti. Používají se pro opakovaná měření u rozsáhlých souborů žáků, studentů apod. Tyto testy vydávají většinou specializované instituce, součástí příslušenství standardizovaných testů je testová příručka (manuál), ze které se uživatel dozví o vlastnostech testu, o jeho správném použití atd. Většinou je k dispozici také standard (testová norma) pro hodnocení dosažených výkonů. U těchto testů jsou zpravidla splněny požadavky validity, objektivity, spolehlivosti a užitečnosti*“ (Druhy didaktických testů: online).

ŠVP *Školní vzdělávací program* = učební dokument, který vychází z RVP ZV a který si zpracovává každá škola. Škola si stanovuje svůj profil, koncepci výuky obecně i v jednotlivých předmětech.

Test = zahrnuje všechny typy měření žákových znalostí a výkonů, nezávisle na délce, formě, stupně obtížnosti nebo cíle jeho použití (Doyé: 1988, s. 7).

Testování/Testen/Testing = proces získávání informací o znalostech žáků v určité oblasti výuky (Doyé: 1988 s. 5).

Validita/ Validity/Validität (Gültigkeit) = platnost. „*Představuje shodu mezi funkcí testu a účelem, pro který byl test vytvářen*“ (Didaktické testy: online).

3 Testování znalostí cizích jazyků

Testování a testy patří mezi nejméně oblíbené činnosti v oblasti vzdělávání a to jak pro žáky, tak pro učitele. Přesto zaujímají ve výuce důležitou roli a jsou její nezbytnou součástí.

3.1 Funkce testu

Testování znalostí a dovedností cizího jazyka by mělo splňovat dvě důležité funkce:

1. poskytnout informace pro učitele, školy, vzdělávací instituce a i pro stát o úspěšnosti jejich výchovně vzdělávacího procesu;
2. poskytnout žákům nebo učícím se zpětnou vazbu o jimi dosažených znalostech a dovednostech.

Na základě dosažených výsledků upravují učitelé postupy výuky, případně se drží praktik, které se osvědčují. Zpravidla učitel testuje nebo zkouší již probrané a zopakované učivo, aby se informoval, jak žáci dané učivo zvládli. Tyto výsledky jsou pak důležité pro další plánování a opatření do dalších vyučovacích hodin.

Pro žáky jsou výsledky testů zpětnou vazbou k jejich nabytým zkušenostem, znalostem a dovednostem. Poskytují jim informaci o jejich pokrocích, nedostacích a o jejich potřebách dále se vzdělávat. Jejich celkové výsledky jsou pak podstatné při výběru další školy nebo budoucího povolání.

3.2 Druhy didaktických testů

Výraz „test“ zahrnuje veškeré typy testování znalostí a dovedností. Existuje celá řada různých druhů didaktických testů². Podle různých kritérií rozlišujeme např. testy rychlosti, testy výsledků výuky a studijních předpokladů, testy kognitivní a psychomotorické, testy vstupní, průběžné a výstupní, testy standardizované a nestandardizované nebo testy objektivně a subjektivně skórovatelné.

Heydová (1990, s. 209) rozděluje testy na dvě základní skupiny:

- standardizované testy;
- nestandardizované testy.

U nich pak sleduje, do jaké míry jsou objektivně či subjektivně skórovatelné.

Standardizované testy jsou již předem ověřené testy, které splňují požadavky objektivity, reliability a validity. Vytvoření takových testů bývá ale značně nákladné a časově náročné, proto učitelé používají ve výuce především nestandardizovaných testů. Při jejich tvorbě se mohou opírat o podobu standardizovaný testů a mohou si je upravovat podle vlastních potřeb. Co se týče výsledků, tak ty jsou ve srovnání se standardizovanými testy méně spolehlivé.

Albert (1995: s. 16, 17, 35) rozděluje testy ještě podle funkčnosti jejich cíle³:

- **testy úrovně** – jsou zadávány většinou na začátku kurzu nebo školního roku (rozdělení žáků podle úrovní dovedností, ověření jejich znalostí po letních prázdninách apod.) nebo na konci kurzu

² viz např. <http://www.infogram.cz/article.do?articleId=2149>.

³ Příklady testů už jsou i z pohledu výuky cizích jazyků.

nebo školního roku (ověření zvládnutí učiva); učitelé mohou použít nestandardizované testy a zaměřit je na vybrané dovednosti a znalosti;

- **testy pokroku** – mapují zvládnutí určitého úseku učiva (např. jedné lekce, učebnice apod.);
- **testy k uzavření kurzu** – většinou standardizované testy, které slouží k přijetí na školu, do dalšího kurzu, nebo k získání certifikátu o dosažení určité jazykové úrovně;
- **testy mapující znalosti izolovaných prvků** – testují znalosti v oblasti gramatiky, slovní zásoby a výslovnosti; většinou se jedná o objektivně skórovatelné testy.

Vedle těchto testů zmiňuje Albert i testování jednotlivých řečových dovedností, které budou zmíněny níže.

3.3 Standardizované, komunikačně zaměřené testy

Při výuce cizích jazyků by měli učitelé usilovat o to, aby jejich žáci postupně dosáhli takové komunikační kompetence, která jim umožní bez problémů komunikovat na témata z běžného života. Základním cílem tedy je nácvik všech čtyř řečových dovedností – poslechu s porozuměním, mluvení, psaní a čtení s porozuměním. V hodinách by se měly střídat aktivity zaměřené na rozvoj receptivních i produktivních řečových dovedností. Žáci by měli dostat prostor k rozvíjení svých vyjadřovacích schopností, ať už v psané nebo mluvené formě. To vše probíhá souběžně se získáváním znalostí v oblasti jazykových prostředků, tedy výslovnosti, gramatiky, slovní zásoby a pravopisu. Všechny tyto jazykové prostředky, ale i znalosti v oblasti reálií, orientace ve strategiích učení apod. jsou důležité pro komplexní zvládnutí cizího jazyka.

O nabytí těchto znalostí a dovedností se učitel ujišťuje testováním. Jak tvrdí Doyé (1988, s. 7), rozmanitost testování je obrovská. Záleží jen na učiteli a vytyčeném cíli výuky.

3.3.1 Seznam standardizovaných jazykových zkoušek

Ministerstvo školství zveřejnilo na svých webových stránkách seznam standardizovaných jazykových zkoušek pro tři nejvyučovanější cizí jazyky v České republice, tedy pro angličtinu, němčinu a francouzštinu. Jazykové zkoušky jsou v seznamu uvedeny podle úrovně obtížnosti. Co se týče testování německého jazyka, jsou v seznamu uvedeny na úrovni A1 – A2 tyto zkoušky (Seznam standardizovaných jazykových zkoušek: online):

- Zkouška Ministerstva zahraničních věcí – úroveň 1
- Zkouška Ministerstva vnitra – 1. stupeň
- STANAG 6001 – úroveň 1 (zkouška Ministerstva obrany)
- JASPEX 100/200
- Goethe – Zertifikat A1: Fit in Deutsch 1 Prüfung für Kinder und Jugendliche
- Goethe – Zertifikat A2: Fit in Deutsch 2 Prüfung für Kinder und Jugendliche
- Goethe – Zertifikat A1: Start Deutsch 1
- Goethe – Zertifikat A2: Start Deutsch 2
- GFB – German for Business (Preliminary Level, Level 1)
- ÖSD – Grundstufe Deutsch 1 (A1)
- ÖSD – Kompetenz in Deutsch 1 (A1)
- ÖSD – Grundstufe Deutsch (A2)
- ÖSD – Grundstufe Deutsch 2 (A2)
- ÖSD – Kompetenz in Deutsch 2 (A2)

- TELC Deutsch A1
- TELC Deutsch A2

Tyto standardizované jazykové zkoušky se zaměřují na testování čtyř řečových dovedností (poslech, čtení, psaní, mluvení).

3.3.2 Poslech s porozuměním

Stejně jako si musíme určit při výuce cizích jazyků cíl výuky, tak i při testování jednotlivých řečových dovedností si učitel musí určit, co chce vlastně testovat. Podle Boltonové (1996, s. 46) musí učitel, pokud chce poslech procvičovat a testovat, žákům a žákyním poskytnout úlohy k poslechu. Úlohy se liší podle typu poslechu. Boltonová (1996, s. 22) je rozlišuje takto:

- poslech s porozuměním textu jako celku;
- výběrový/selektivní poslech - poslech zaměřený na informace důležité pro posluchače;
- detailní poslech – poslech zaměřený na detailní, přesné porozumění.

Žáci si musí na zmiňované typy testů zvyknout a přizpůsobit se jim. Pokud s texty a úlohami dokáží pracovat, tak se při poslechu dokáží soustředit na otázky a úkoly a nepropadají panice, když nerozumí každému slovu, což jim jinak ubírá na koncentraci při další části poslechu.

Podle Boltonové by při testování poslechu měli učitelé vycházet z autentických textů. Bohužel těch je na základní úrovni výuky cizího jazyka velmi málo. V úvahu připadají pouze nahrávky hlášení na nádražích, letištích, školách nebo např. zpravodajství o počasí. Ostatních autentických textů na této úrovni je velmi málo, proto bývají většinou vymyšleny autory učebnic. Ne však každý takový dialog musí být zdařilý, a to ať po stránce technické,

jazykové nebo obsahové. Vzhledem k přípravě žáků na reálnou komunikaci je velmi výhodné, pokud učitelé učebnicové texty doplňují o texty autentické, které mohou např. najít na internetu.

Učitel může text přednést také sám. Pro žáky to má tu výhodu, že na učitelův přednes a výslovnost jsou již zvyklí. Nicméně jak tvrdí Boltonová (1996, s. 47), přednes učitele by se neměl stát pravidlem. Žáci si musí zvykat především na autentickou podobu jazyka, jinak hrozí, že při prvním setkání s Němcem či jiným rodilým mluvčím zažijí „poslechový šok“ („Hörschock“).

K testování poslechu mohou podle Boltonové učitelé použít tyto základní typy úloh (1996, s. 47):

- a) otevřené úlohy;
- b) uzavřené úlohy;
 - Multiple-choice-úlohy;
 - dichotomické otázky;
 - přiřazování;
- c) grafické znázornění informací – např. zaznamenání směru cesty do plánu města.

3.3.3 Čtení s porozuměním

Stejně jako poslech, patří čtení mezi receptivní řečové dovednosti. Učitelé při přípravě testování této dovednosti postupují velice podobně jako při poslechu. Všeobecně jde o to, aby žáci dovedli najít si a porozumět potřebné informaci (závisí na zvoleném cíli) v textu. Oproti poslechu mají žáci tu výhodu, že si mohou číst texty svým tempem a kdykoli se v textu vrátit, zeptat se na neznámou slovní zásobu, podívat se do slovníku apod. Boltonová (1996, s. 22) rozděluje testovací úlohy na 3 základní skupiny:

- čtení slovo za slovem, tzn. detailní čtení za účelem detailního porozumění;
- text letmo proletět, dokud člověk nenarazí na pro něj zajímavou informaci - typ selektivního čtení;
- text letmo proletět za účelem celkového (globálního) porozumění textu.

Znovu, jako u poslechu, by měli učitelé vycházet z autentických textů (zprávy, jídelní lístky, reklamy, úryvky z filmů, knih, novinových článků, veřejné nápisy, dopisy apod.). Takové texty se dají nalézt ve všech moderních učebnicích.

Pokud vyučující nevyhází z učebních souborů, které jsou psány vždy s ohledem na jazykovou úroveň žáků a jejich věk, musí si dát pozor, aby text byl žákům přiměřený. Učitelé na základních školách by měli dbát na to, aby text obsahoval jednoduchou a z velké míry probranou slovní zásobu. Text by se měl skládat z jednoduchých vět, případně z jednoduchých souvětí, v neposlední řadě by měl obsah textu být žákům blízký a srozumitelný.

Co se týče testování porozumění textu, lze použít podobné úlohy, které byly zmíněny v testování poslechu. Pro žáka je znovu důležité, aby nepropadal panice, když nějakým výrazům nerozumí. Naopak by se měl snažit uvedené výrazy z textu odvodit.

3.3.4 Psaní

Dovednost psaní je oproti poslechu a porozumění textu řazená mezi produktivní řečové dovednosti. K tomu, aby žáci byli schopni úspěšně splnit test z psaného projevu, musí se na podobné úlohy v hodinách náležitě připravovat. Boltonová (1996, s. 67) rozlišuje dva druhy psaní:

- psaní jako prostředek k určitému cíli;

- psaní jako komunikační cíl.

V prvním případě, kdy jazyk žáci používají pouze jako prostředek ke splnění určitého cíle, procvičují především slovní zásobu, gramatické struktury nebo např. řeší úlohy, kdy seřazují věty v dialozích. Znalost gramatiky a značný rozsah slovní zásoby však k ovládnutí psaní jako komunikačního prostředku nestačí. Problémem je, že učitelé na přípravu vlastního psaní orientovaného na vyjádření vlastních myšlenek často zapomínají.

V hodinách německého jazyka by ještě měli být rozvíjeny výstupy, které jsou zakotveny v RVP ZV pro výuku cizích jazyků: (RVP ZV: online)

Žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři;
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat;
- reaguje na jednoduché písemné sdělení.

Výše uvedené výstupy pak bývají testovány i v testech zaměřených na tuto dovednost. Stejně jako předešlé řečové dovednosti, porozumění textu a poslech, tak i psaný projev musí splňovat určitá kritéria. Boltonová zdůrazňuje splnění těchto kritérií (1996, s. 77):

- téma musí být jasné a žákům známé;
- typ textů musí být pro žáky již známý z předešlých vyučovacích hodin (typické rysy pohádek, novinových článků, dopisů apod.);
- zadání testu strukturované tak, aby žák věděl, co se po něm vyžaduje;

- mělo by být uvedené, kolik slov by napsaný text měl přibližně obsahovat.

Co se týče hodnocení napsaných testů, tak ty vycházejí ze dvou základních kritérií (Bolton: 1996, s. 160). Prvním kritériem je jazyková přiměřenost (dodržení zadání, struktury textu, hodnocení obsahu), druhým pak jazyková korektnost (lexikální, morfologická, syntaktická, pravopisná).

Oproti hodnocení poslechových cvičení a úloh k porozumění psaného textu je hodnocení dovednosti psaní složitější. Úlohy typu „Multiple-Choice“ nebo „Ja/nein“ ohodnotí zkoušející buď jako dobře, nebo špatně. Ale u psaní hodnotí zkoušející hlavně kvalitu napsaného textu. Ke standardizovaným testům jsou zpravidla k dispozici kritéria hodnocení, kterých by se měl zkoušející držet, aby jeho hodnocení bylo co nejobjektivnějšího. U nestandardizovaných textů by si měl učitel podobná kritéria sám připravit.

3.3.5 Mluvení

Tato dovednost patří mezi produktivní řečové dovednosti. Stejně jako u psaní se musí zohledňovat mluvení jako prostředek k dosažení určitého cíle a mluvení jako cíl. Dovednost mluvení jako cíl je pro žáky vždy složitější, ale daleko potřebnější.

Aktivní používání cizího jazyka by mělo být základem každé hodiny cizího jazyka. Heydová (1991, s. 138) rozděluje komunikativní cvičení na reproduktivní a konverzační cvičení (cvičení k vyjádření myšlenek, názorů, pocitů apod.).

Učitel by měl žáky při hodinách cizího jazyka na základní úrovni vést k tomu, aby se dokázali ptát a odpovídat v situacích, které jsou jim blízké. V podobném duchu pak probíhá i testování. Ve většině případů se žáci mají

za úkol představit se a říci pár informací o sobě. Poté následuje řízený dialog mezi zkoušenými žáky. Podle předlohy musí být žáci schopni vytvořit otázku a pak následně zareagovat na otázku druhého. Existují však ještě další varianty, jak si ověřovat dovednost mluvení. Učitel po žácích může chtít, aby sehráli dialog na danou situaci, případně aby popisovali obrázek, fotografii apod.

Při hodnocení mluveného projevu se znovu nelze ubránit problému subjektivity. Aby zkoušející byl pokud možno co nejobektivnější, měl by se držet tří základních kritérií, které se téměř shodují s hodnocením psaného projevu (Heyd: 1991, s. 224):

- přiměřenost projevu – zaměřeno na obsah výpovědi;
- formální správnost projevu – zaměřeno na morfologicko-syntaktickou stránku jazyka;
- výslovnost a intonace – zaměřeno na zvládnutí segmentálních i suprasegmentálních prvků jazyka.

3.3.6 Gramatika a slovní zásoba

Gramatika a slovní zásoba nejsou řečovými dovednostmi a neměly by být hlavním cílem výuky cizího jazyka. Nicméně jsou součástí všech čtyř výše zmíněných dovedností. Bez znalosti gramatiky a slovní zásoby nelze v testování jazyka uspět. Proto se i v mnohých standardizovaných testech objevují části, které je testují. Objevily se například ve standardizovaném testování žáků základních škol a nižších ročníků víceletých gymnázií ve školním roce 2012/2013.

Žáci na úrovni A1 nebo A2 na konci 9. ročníku⁴ by měli být schopni používat níže uvedené gramatické učivo a mít osvojenou slovní zásobu v běžných komunikačních situacích.

2. stupeň – (9. ročník), úroveň A1 – Další cizí jazyk

Slovní zásoba

Žáci si aktivně osvojí slovní zásobu vztahující se ke konkrétním komunikačním situacím a k probíraným tematickým okruhům. Naučí se rozumět pokynům vyučujícího a instrukcím ke cvičením.

Gramatika

Žáci dokáží používat předepsané gramatické učivo k realizaci svého komunikačního záměru. Na této úrovni se mohou dopouštět elementárních chyb – např. záměny rodu podstatných jmen, nesprávného skloňování, nedodržování slovosledu ve větě apod. Chyby by však neměly narušovat smysl sdělení a porozumění.

2. stupeň – (9. ročník), úroveň A2 - NJ jako 1. cizí jazyk

Slovní zásoba

Žáci si osvojí dostačující slovní zásobu k tomu, aby dokázali komunikovat ústně i písemně v běžném denním styku v rámci známých situací a témat a konkrétních každodenních potřeb. Na zvládnutí slovní zásoby závisí míra zvládnutí všech řečových dovedností.

⁴ Vycházíme z domněnky, že němčina se vyučuje převážně jako L3, proto znalosti gramatiky a slovní zásoby zmiňujeme jen pro 9. ročník.

Gramatika

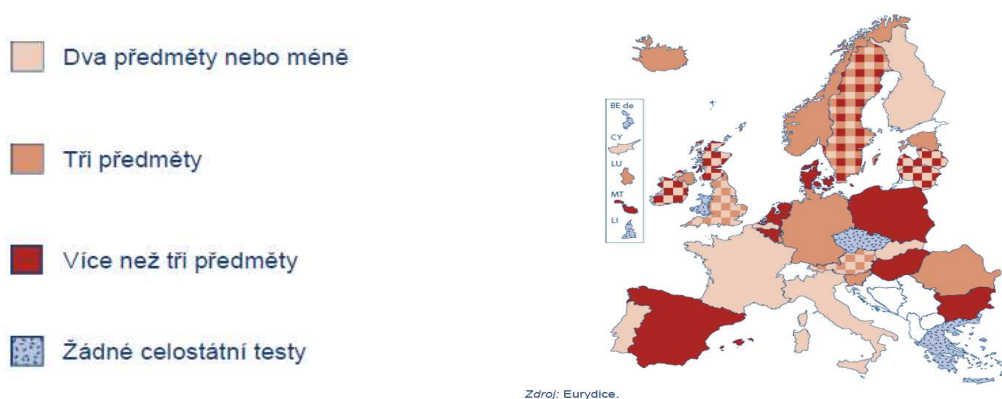
Žáci se naučí správně používat předepsané gramatické učivo k realizaci svého komunikačního záměru. Zohlednit je třeba, že se žáci na této úrovni osvojení jazyka dopouštějí elementárních chyb, což jsou chyby, které však nebrání v komunikaci (např. zaměňování rodu podstatných jmen, nesprávné skloňování, nedodržování slovosledu ve větě vedlejší apod.).

3.4 Celoplošné testování pro ověřování znalostí v ČR

Pro zjištění znalostí národa v jednotlivých oborech a předmětech se používá tzv. celoplošné testování pro ověřování znalostí a dovedností. Do roku 2013 patřila Česká republika k jedné z mála zemí v Evropě, kde neprobíhalo testování pro ověřování znalostí žáků. Testování znalostí žáků neprobíhá např. ani v Řecku nebo Walesu (viz obrázek, zdroj: Eurydice: online).

Obrázek č. 1

Testování v Evropě

3.4.1 Pilotní testování v ČR

Na konci roku 2011 začalo pilotní testování pro ověřování výsledků vzdělávání žáků v 5. a 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků nižších stupňů víceletých gymnázií. Této zkoušky se zúčastnilo 104 škol a proběhla bez jakýchkoli větších problémů⁵. Protože i reakce škol na průběh testování a i vyhodnocování byla pozitivní, uskutečnila se ve dnech 21. 5. 2012 – 8. 6. 2012 celoplošná generální zkouška pro ověřování výsledků žáků na úrovni 5. a 9. ročníku základních škol⁶. Potřeba testovat žáky vyšla z programového vyhlášení vlády ČR. Cílem tzv. „testování“ žáků 5. a 9. ročníků je ověřit míru naplnění části standardu vzdělávání a identifikovat jejich individuální vzdělávací potřeby, poskytnout zpětnou vazbu školám, učitelům a v neposlední řadě samotným žákům nebo jejich rodičům. Národní šetření výsledků žáků v počátečním vzdělávání je součástí projektu NIQES, který realizuje Česká školní inspekce. Pilotní testování v prosinci 2011 mělo za úkol ověřit pouze technickou stránku - možnosti a rizika elektronického testování a s tím související logistické zabezpečení. Pilotní testování zahrnovalo matematiku, český a anglický jazyk.

Co se týče zjišťování ovládnutí anglického jazyka, testování byli žáci 5. tříd na úrovni A1 a žáci 9. tříd na úrovni A2. Jazykový test se skládal z pěti částí, které mapovaly znalosti a dovednosti v oblasti gramatiky a lexikální kompetence, čtení, poslechu, psaní a mluvení. Na každou část měli žáci určitý čas a v každé dovednosti mohli získat určitý počet bodů. Bodování jednotlivých dovedností, druhy textů a typy úloh jsou znázorněny v tabulce níže.

⁵ viz zpráva ČŠI ze dne 6. 9. 2012.

⁶ Vychází ze Závěrečné zprávy o přípravě, průběhu a výsledcích první celoplošné generální zkoušky ověřování výsledků žáků v počátečním vzdělávání (ve školním roce 2011/2012 pilotovaném na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol).

První celoplošná generální zkouška se uskutečnila 21. 5. 2012 – 8. 6. 2012. Do tohoto pilotního testování se zapojilo 3658 škol, což činilo 99,8% všech škol, pro které byla generální pilotní zkouška určena. Celkem se testu zúčastnilo 161 653 žáků. Zatímco v roce 2011 byli žáci testováni pouze ze znalostí českého jazyka, matematiky a anglického jazyka, tak v květnu 2012 byly připraveny pro žáky 9. tříd ještě testy z němčiny, případně francouzštiny. Testy byly vytvořeny pro dvě úrovně obtížnosti, a to jak pro 5., tak i pro 9. ročník. Pokud žáci vyřešili první část úspěšně, byla jim automaticky přepnuta vyšší úroveň obtížnosti (NIQESb: online).

Délka testu byla stanovena pouze kvalifikovaným odhadem, neboť žádný pilotážní test nebylo před tím možné provést. Tvůrci testu se ale spíše přiklonili ke spodní hranici, aby většina žáků byla schopna test vypracovat v daném časovém intervalu (NIQESb: online).

Cílem této zkoušky bylo poskytnout zpětnou vazbu školám, učitelům, žákům a jejich zákonným zástupcům. Zkouška byla také důležitým zdrojem informací pro Českou školní inspekci v rámci hodnocení kvality vzdělávání na základní úrovni v ČR. Nicméně dosaženým výsledkům nebyl zatím přikládán absolutní význam. Hlavním úkolem bylo zjistit, jestli tento projekt je po technické stránce vůbec realizovatelný. Pro tvůrce testů byla realizace pilotního testování zpětnou vazbou, jakých typů úloh se vyvarovat nebo jaké úlohy případně do prvního celoplošného testování v roce 2012/2013 zařadit.

3.4.2 Celoplošné testování žáků 5. a 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií v roce 2012/2013

Po úspěšně zvládnutých dvou pilotních testech v prosinci 2011 a v květnu 2012 proběhlo ve školním roce 2012/2013 na přelomu května a června první oficiální testování žáků 5. a 9. ročníků základních škol

a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Do tohoto celoplošného testování se zapojilo celkem 3 759 škol, což činí 99,9% všech škol v ČR, kterých se zkouška týkala. Účastnilo se jí 166 150 žáků (tj. 97,6% všech registrovaných). Z testování byli dočasně omluveni žáci škol, které byly poznamenány červnovými povodněmi a nemohly testy realizovat.

Žáci byli, stejně jako v pilotních testech, testováni z českého jazyka, matematiky a znalostí 1. cizího jazyka (L2). Na základě výsledků splnění společné základní části byli žáci znovu rozřazeni podle úrovně obtížnosti. Ze znalostí a dovedností německého jazyka bylo testováno celkem 3 554 žáků. Základní úroveň řešilo 2 550 žáků (76 %) a vyšší úroveň řešilo 804 žáků (24 %) (NIQESa: online). Testování mapovalo znalosti v oblasti gramatiky a slovní zásoby a dovednosti v oblasti porozumění psaného a poslechového textu (tedy čtení a poslechu), mluvení a psaní.

3.4.2.1 Testované dovednosti

Celoplošné testování 2013/2013 zjišťovalo, vedle všeobecných znalostí českého jazyka, matematiky, anglického jazyka nebo francouzského jazyka, také všeobecné znalosti němčiny u žáků 9. ročníku ZŠ nebo odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Testování proběhlo na úrovni A1, případně A1+ a A2, příp. A2+ podle SERR.⁷ Vytvořené testy se opíraly o mezinárodní jazykovou zkoušku Goethova institutu „Fit in Deutsch 1“ a mapovaly znalosti a dovednosti žáků zakotvené v RVP ZV pro výuku cizích jazyků.

Písemný test se skládal ze společné a doplňující části. Ve společné části prokazovali žáci dovednosti v oblasti poslechu s porozuměním a čtení s porozuměním. V doplňující části měli za úkol prokázat znalosti v oblasti lexikální kompetence a ovládání gramatiky. Doplňující část měla dvě úrovně

⁷ Žák by měl na konci 9. ročníku ZŠ dosáhnout minimální úrovně A1, případně A1+. Nabídnuť však byla též varianta na úrovni A2 a A2+.

obtížnosti. Pokud žák splnil společnou část s úspěšností 21 a více bodů, psal doplňující část na úrovni A1+, pokud dosáhl 20 bodů a méně, pokračoval dále na úrovni A1.

Poslech s porozuměním

Cílem testování dovednosti poslechu bylo zjistit, zda jsou žáci schopni porozumět jednoduchým větám a krátkým vyjádřením za předpokladu, že rychlost textu byla přizpůsobena žákům na úrovni A1. Podle RVP ZV by měl žák prokázat tyto dovednosti:

Žák

- rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám;
- rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje;
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu.

Úlohy k poslechu se skládaly ze dvou částí. V první slyšeli žáci celkem 9 ukázek a úryvků, u kterých řešili dichotomické úlohy (ja-nein, richtig-falsch). V druhé části poslechu už žáci nerozhodovali o správnosti výpovědí, nýbrž na základě přehraného rozhovoru mezi pěti lidmi přiřazovali osoby k jednotlivým výpovědím. Obě dvě části žáci slyšeli dvakrát.

Čtení s porozuměním

Tato část měla za úkol prověřit žákovy dovednosti v oblasti porozumění textu na úrovni A1 podle RVP ZV:

Žák

- rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám;

- rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje;
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpoví na otázku.

Testování čtení s porozuměním se skládalo z šesti krátkých, autentických a žákům tématicky přiměřených textů, jejichž porozumění deklarovala správně zvolená odpověď z níže uvedených možností (Multiple-Choice). K prvním pěti textům měli žáci vždy jeden úkol. K šestému (nejdelšímu testu) měli žáci celkem 5 úkolů k vypracování.

Doplňující část

Doplňující část se skládala ze dvou částí. Testovala znalosti lexikální a gramatické kompetence.

Lexikální kompetence

Test z lexikální kompetence testoval žákovu znalost v oblasti slovní zásoby a schopnost jejího použití. Žáci písíci test na základní úrovni A1 měli do textu doplnit slova z výše uvedené nabídky, přičemž jedno slovo bylo v nabídce navíc. Úroveň A1+ měla nabídku slov širší.

Gramatická kompetence

Test z gramatické kompetence byl zaměřen na žákovu znalost v oblasti gramatiky a jejího správného používání. Žáci byli testováni na základě tří textů. První text prověřoval znalosti předložek. Druhý text byl zaměřen na znalost perfekta a třetí text na správné použití členu. Žáci si zase vybírali z výše uvedené nabídky. Úrovně se mezi sebou lišily širší nabídkou slov.

Školní úroveň

Školní úroveň zahrnovala testování dovednosti psaní a mluvení.

Psaní

Dovednost psaní byla zaměřena na schopnost žáka sestavit písemný text na základě konkrétního podnětu v podobě dopisu od německy píšícího žáka. Úkolem žáka bylo na tento dopis patřičně zareagovat (představit se, napsat pár vět o sobě, případně odpovědět na otázky). Test mapoval zvládnutí předpokládaných dovedností na úrovni A1+ zakotvených v RVP ZV:

Žák

- sdělí písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů;
- reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace;
- napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět.

Úkolem žáka bylo patřičně zareagovat na daný dopis o 30 slovech. Začátek textu byl již předepsaný. Žáci se měli držet uvedených otázek. Ke složení této části textu mohli používat pouze psací potřeby.

Mluvení

Testování mluvení se skládalo ze dvou částí. V první části měl být žák schopen představit se a říct o sobě pár základních údajů (jméno, věk, rodina, koníčky, škola...). Ve druhé části by měl žák být schopen jak vytvořit otázku, tak být schopen zareagovat na otázku svého spolužáka. Otázky byly tématicky podobné první části. Řečová dovednost mluvení byla sestavena znovu tak, aby testovala zvládnutí dovedností z RVP ZV:

Žák

- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech;
- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.

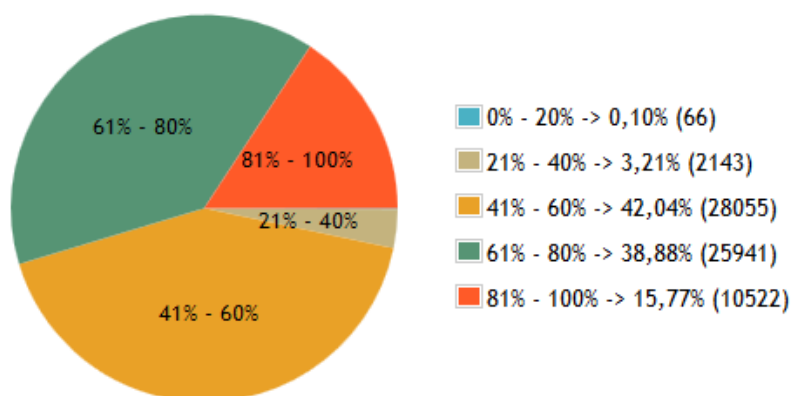
3.4.2.2 Výsledky testování v roce 2013 – německý jazyk

Během června dostala každá škola vyhodnocení výsledků žáků z jednotlivých předmětů i to, jak si škola celkově vedla. Agentura NIQES již zveřejnila na svých webových stránkách i první předběžnou zprávu o průběhu a výsledcích testování. Zatím není tak detailně rozpracována jako zpráva z pilotního testování v roce 2011/2012. Nicméně dosažené výsledky v jednotlivých předmětech a kategoriích jsou již zpracovány.

Z pohledu výuky cizích jazyků je zajímavé porovnání dosažených výsledků anglického, německého a francouzského jazyka (viz NIQESa: online).

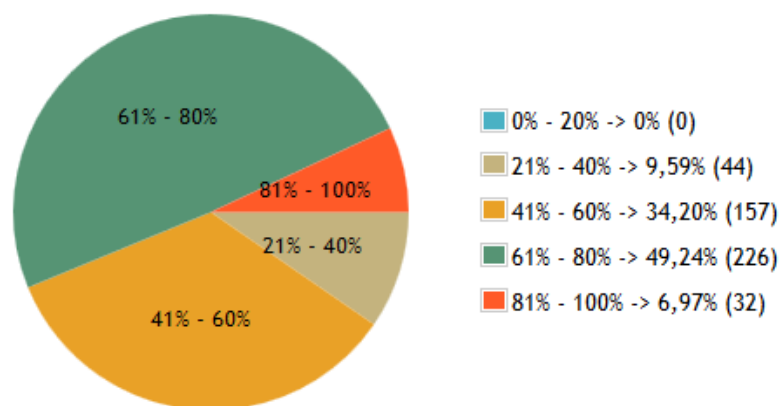
Níže uvedené grafy znázorňují podíly žáků dle průměrné úspěšnosti ve společných úlohách základní úrovně (porovnání se standardem). Grafy ukazují, jaké podíly žáků dosáhly v úlohách úvodní části testů úspěšnosti v pásmech 0–20 %, 21–40 %, 41–60 %, 61–80 % a 81–100 %. Zahrnuty byly pouze výsledky žáků bez vyznačené speciální vzdělávací potřeby (údaje v závorkách v legendě grafů uvádějí reálné počty zahrnutých žáků). Průměrnou úspěšnost v rozmezí 0–20 % lze považovat za kritický výsledek testu, průměrnou úspěšnost v rozmezí 21 – 40 % pak za rizikový výsledek testu.

Graf č. 1: 9. ročník - anglický jazyk

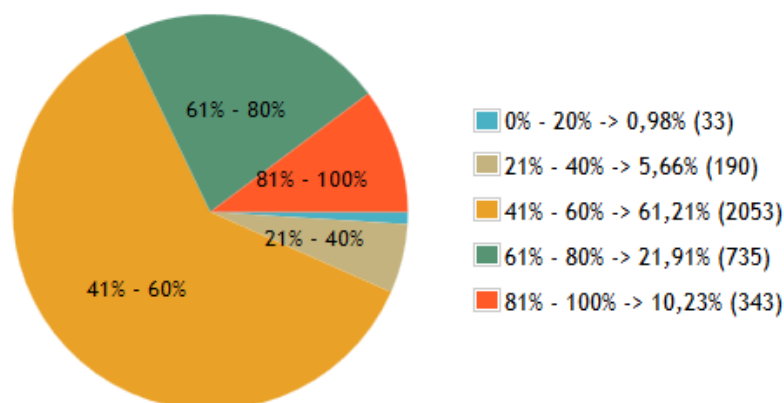
(Zdroj: NIQESa: online)

Graf č. 2: 9. ročník - francouzský jazyk

(Zdroj: NIQESa: online)

Graf č. 3: 9. ročník - německý jazyk

(Zdroj: NIQESa: online)

Shrnutí

Z grafů a jeho hodnot je patrné, že angličtina má na základních školách dominantní postavení. Odrazilo se to i na výsledcích. Úspěšnost do 81 % dosáhlo v angličtině 16 % všech testovaných žáků. Na druhém místě byla němčina. Ve výsledku však dosáhli žáci píšící test z německého jazyka nejhorších výsledků. Úspěšnost do 61 % mělo pouhých 22 %, což bylo znatelně méně než u angličtiny a francouzštiny. Naopak úspěšnosti do 41 % dosáhlo až 61 % žáků, což ukazuje, že znalosti němčiny žáků na základních školách jsou spíše průměrné.

Tento výsledek by mohl naznačovat, že úroveň znalostí a dovedností německého jazyka na základních školách klesá. Nicméně to potvrdí, případně vyvrátí výzkumná část, která se uskutečnila na katedře germanistiky Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích v letech 2007, 2010 a 2013. Zároveň je nutné v závěrečném hodnocení zohlednit skutečnost, že testy pro jednotlivé jazyky byly odlišné. Ačkoli měly testovat dosažení jazykové úrovně A1,

nebylo prokázáno, že požadavky testování byly shodné. Podle našeho subjektivního posouzení se nám zdálo, že test z německého jazyka byl obtížnější než testy z obou dalších cizích jazyků. Porovnání náročnosti testů by bylo vhodné věnovat pozornost, v této diplomové práci by to však bylo nad rámec jejího zadání.

4 Průřezový výzkum všeobecných znalostí němčiny u žáků ZŠ a nižších ročníků gymnázia

Následující část bude věnována provedenému výzkumu. Výzkum se zaměřoval na hodnocení znalostí žáků v německém jazyce v letech 2007, 2010 a 2013. Snažili jsme se primárně zjistit, zda úroveň znalostí německého jazyka u žáků ve věku 12 – 17 let stagnuje nebo stoupá a případně jaké faktory tento výsledek ovlivňují.

Výsledky tohoto výzkumu by mohly přispět k objasnění situace ve výuce cizích jazyků na základních školách a v nižších ročnících gymnázií. Chtěli jsme odhalit, s jakými řečovými dovednostmi mají žáci v posledních letech největší problémy a které patří k těm méně problematickým a ukázat, na které konkrétní dovednosti by učitelé měli zaměřit svou pozornost.

4.1 Cíle výzkumu, výzkumné otázky a hypotézy

Cílem tohoto výzkumu je na základě testů z let 2007, 2010 a 2013 zjistit, jaká je znalost žáků německého jazyka na vybraných českých školách. Výzkum však nemapuje pouze celkové znalosti německého jazyka, nýbrž i faktory, které by výsledky žáků mohly ovlivňovat.

Výzkum byl záměrně realizován v tříletých časových intervalech, aby byl výsledek pokud možno co nejprůkaznější a aby bylo možné vyvodit, jakým směrem se výuka německého jazyka bude v následujících letech ubírat. Měl by ukázat, jakým způsobem se promítají změny ministerstva školství v oblasti jazykového vzdělávání do znalostí němčiny u žáků na základních školách.

Výzkum je založen na následujících výzkumných otázkách a hypotézách.

Výzkumné otázky:

1. Stagnuje, klesá či roste úroveň znalostí německého jazyka u žáků ve věku 12 – 17 let?
2. Existuje vazba mezi tím, zda má žák kladný vztah k cizím jazykům a tím, jakých výsledků dosáhl v testu NJ (v letech 2007, 2010 a 2013)?
3. Platí přímá úměra, že čím více jazyků se žáci učí, tím dosahují lepších výsledků znalostí v jednotlivých jazycích?
4. Ve které řečové dovednosti dosáhli žáci nejlepších výsledků a je možné prokázat nějakou souvislost mezi úspěšností žáka v dané oblasti a osvojováním jednoho či více cizích jazyků?
5. Jsou znalosti žáků, kteří žijí v příhraničních oblastech, lepší než znalosti žáků, kteří žijí ve větší vzdálenosti od hranic s Německem či Rakouskem?

Hypotézy:

1. Zájem o učení se němčiny upadá, a tím i klesá jazyková úroveň žáků.
2. Žákův kladný vztah k cizímu jazyku by se mohl kladně projevit i na jeho výsledcích ve studiu jazyků.
3. Čím více cizích jazyků se žáci učí, tím lepších znalostí dosahují v jednotlivých jazycích.
4. Největší nedostatky mají žáci v oblasti porozumění textu a v oblasti poslechu s porozuměním.
5. Bližší vzdálenost k hranicím s Rakouskem či Německem se odráží pozitivně na znalostech němčiny.

Do jaké míry se podaří na tyto otázky odpovědět a jak moc jsou naše hypotézy blízké pravdě, se ukáže v následujících výsledcích výzkumu (kapitola 5).

4.2 Design výzkumu

Hledání odpovědí na výše uvedené výzkumné otázky a ověřování pravdivosti zmíněných hypotéz bylo založeno na testování a dotazování žáků vybraných škol. Vybrané školy byly vedením katedry germanistiky na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity oficiální cestou (viz příloha 5) požádány o spolupráci a umožnění tohoto výzkumu. Až na pár výjimek měla tato žádost vždy kladnou odezvu. Výzkum proběhl ve třech etapách, a to v letech 2007, 2010 a 2013. Výzkum se záměrně opakoval, aby bylo zřejmé, k jakému posunu znalostí německého jazyka dochází a jak se mění faktory, které tyto výsledky ovlivňují.

Znalosti německého jazyka a faktory, které je ovlivňují, byly zjišťovány na žácích 2. stupně základních škol, nižších třídách víceletých gymnázií a několika žáků středních odborných škol. Výzkumu se celkem během tří testovacích let zúčastnilo 532 žáků v průměrném věku od 12 do 17 let.

V roce 2007 bylo testováno 249 žáků. Z tohoto počtu navštěvovalo 55 dětí víceleté gymnázium. Jednalo se o 2 gymnázia z kraje Jihočeského, 1 z kraje Středočeského a jedno z Plzeňského. Co se týče základních škol, tak 8 škol bylo z Jihočeského kraje, 4 z kraje Vysočina, 3 ze Středočeského, a 1 základní škola byla z kraje Libereckého.

V roce 2010 se výzkumného testování zúčastnilo 214 žáků. V tomto roce se do výzkumu zapojilo 5 jihočeských gymnázií s celkovým počtem 77 studentů. 137 žáků bylo ze základních škol. 9 základních škol spadalo

do Jihočeského kraje, 3 do kraje Vysočina a 1 základní škola byla z kraje Středočeského.

V roce 2013 se výzkumu zúčastnilo 69 žáků. Všichni žáci pocházeli z 3 jihočeských základních škol.

I přes celkově velký počet žáků a značné množství získaných údajů se nedají zjištěné výsledky zcela generalizovat na všechny žáky daného věku v ČR, neboť každý rok není testován stejný počet žáků, nejsou testováni žáci stejných škol a ani žáci stejného věku. Nicméně by získaná data mohla ukázat, jakým směrem se znalosti němčiny a jazykového vzdělávání u žáků daného věku ubírají.

4.3 Způsob získávání potřebných údajů a dat

Výzkum znalostí německého jazyka na úrovni A1 a A2 proběhl formou dotazníku a standardizovaného testu z německého jazyka. Výzkum na jednotlivých školách prováděli v roce 2007 a 2010 studenti 4. ročníku germanistiky Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, výzkum v roce 2013 jsme realizovali výhradně vlastními silami.

4.3.1 Dotazník

Nezbytnou součástí zkoumání znalostí německého jazyka byl vedle standardizovaného testu dotazník, který mapoval žákův zájem o cizí jazyky a faktory, které jeho zájem či nezájem ovlivňují. Dotazník byl vytvářen na katedře germanistiky. Do jeho tvorby se zapojili jak vyučující katedry germanistiky, tak studenti a někteří učitelé základních škol. Při vytváření dotazníku se dbalo na to, aby dotazník (viz příloha 3) nebyl moc dlouhý, aby vytvořené otázky byly co nejsrozumitelnější a aby předem neovlivňovaly odpovědi žáků. Ačkoli jsme počítali i s tím, že se najdou žáci, kteří nebudou

chtít spolupracovat a test vypracovat, nebyl počet těchto žáků nijak staticky významný. Kladli jsme velký důraz na to, aby všichni žáci vyplnili dotazník co nejsvědomitěji.

Dotazník obsahoval celkem 9 otázek, na které žáci měli odpovědět. Pro náš výzkum byly však důležité odpovědi na tyto otázky:

1. Jméno a příjmení⁸;
2. Třída;
3. Od které třídy se učíš německy?
4. Učíš se ještě další jazyk? Který? Od které třídy?
5. Který jazyk, kterému se učíš, tě baví nejvíce a proč?

Odpovědi žáků pak byly vkládány do tabulky v programu Excel, zanášeny do grafů a společně s výsledky testů vyhodnocovány.

4.3.2 Didaktický jazykový test

Znalosti žáků byly testovány na žácích vybraných škol a vybraných tříd. Test vycházel z didaktického jazykového testu „Fit in Deutsch“ z publikace nakladatelství Hueber *Fit für Fit in Deutsch 1 und 2*. Žáci skládali testy buď na úrovni A1 nebo A2. Výběr úrovně byl vždy konzultován s učiteli škol.

Realizaci testování řídili studenti PF JU. Ti měli za úkol kontaktovat školu, kde by výzkum chtěli provádět. Po domluvě tam výzkum provedli. Aby testování proběhlo bez větších komplikací, byli studenti a učitelé s testy a dotazníkem seznámeni a řádně instruováni, jak postupovat. Studenti měli všechny potřebné materiály k dispozici (zadání testů obou dvou úrovní, kopie správného řešení, audionahrávky k poslechu a pokyny, jak postupovat při zadávání, případně i opravování jednotlivých úloh).

⁸ Žáci mohli uvést i fiktivní jméno, jedinou podmínkou bylo, aby neměnili své pohlaví.

Fit in Deutsch 1

Modelový test „Fit in Deutsch 1“ testuje řečové dovednosti němčiny na úrovni A1 podle SERR. Test (viz příloha 1) se skládal ze čtyř částí:

- písemná část: poslech s porozuměním
 čtení s porozuměním
 psaní
- ústní část: mluvení

Celkem měli žáci na písemnou část 60 minut a dohromady i za ústní část bylo možno dosáhnout maximálního počtu 60 bodů. Poslech s porozuměním trval 20 minut, přičemž každý poslech byl přehrán dvakrát, a žáci mohli získat 18 bodů. Čtení s porozuměním trvalo 20 minut a bylo možno získat celkem 12 bodů. U obou dovedností byly k testování použity uzavřené úlohy (Multiple-Choice, dichotomické úlohy). Závěrečná písemná část testovala dovednost psaní. Na tuto část měli žáci také 20 minut a mohli za ni dostat maximálně 12 bodů. V ústní části, která se skládala ze tří úloh, mohli žáci dosáhnout 18 bodů. Žáci byli testováni ve skupinkách maximálně 6 žáků a zkoušení trvalo přibližně 15 minut.

Aby žák celý test splnil, musel dosáhnout celkem alespoň 30 bodů ze všech testovaných dovedností dohromady. Stupnice hodnocení byla následující:

- 60 – 50 bodů = výborně (1)
- 49 – 40 bodů = velmi dobře (2)
- 39 – 30 bodů = dobře (3)
- 29 – 0 bodů = nevyhověl/a

Fit in Deutsch 2

Didaktický jazykový test „Fit in Deutsch 2“ testuje znalostí žáků na A2 podle SERR. Test (viz příloha 2) se skládal ze 4 částí:

- písemná část: poslech s porozuměním
 čtení s porozuměním
 psaní
- ústní část: mluvení

Celkem měli žáci na písemnou část 90 minut a dohromady i za ústní část bylo možno dosáhnout maximálního počtu 80 bodů. Poslech s porozuměním trval 30 minut, přičemž každý poslech byl přehrán dvakrát, a žáci mohli získat 20 bodů. Čtení s porozuměním trvalo 30 minut a bylo možno získat celkem 20 bodů. U obou dovedností byly k testování použity uzavřené úlohy (Multiple-Choice, dichotomické úlohy) a u čtení s porozuměním se objevil i typ otevřených úloh. Závěrečná písemná část testovala dovednost psaní. Na tuto část měli žáci také 30 minut a mohli za ni získat maximálně 16 bodů. V ústní části, která se skládala ze tří úloh, mohli žáci dosáhnout 24 bodů. Zkoušení testování proběhlo formou dialogu mezi žáky a trvalo přibližně 15 minut.

Aby žák celý test splnil, musel dosáhnout celkem alespoň 40 bodů ze všech testovaných dovedností dohromady. Stupnice hodnocení byla následující:

- 80 – 68 bodů = výborně (1)
- 67 – 54 bodů = velmi dobře (2)
- 53 – 40 bodů = dobře (3)
- 39 – 0 bodů = nevyhověl/a

Porovnání testů Fit in Deutsch a Start Deutsch

Použité modelové testy vycházejí ze zkoušek, které nabízí Goethův institut. Na jazykové úrovni A1 a A2 je možné skládat testy „Fit in Deutsch 1 und 2“ a „Start Deutsch 1 und 2“, přičemž „Fit in Deutsch“ je určen pro mladistvé a „Start Deutsch“ je typ testu, který je platný pro všechny věkové kategorie.

Skladbou testu se testy od sebe příliš neliší. Spíše jsou pro každou skupinu jinak tématicky zaměřené, mají odlišnou stupnici bodování a známkování a jiný čas ke zpracování písemné části. Ta je v testu „Start Deutsch“ rozsáhlejší, neboť v poslechu a psaní je o jednu úlohu více než v testu „Fit in Deutsch“.

Start Deutsch 1

Čas: písemná část: 65 min

ústní část: 15 min

Max. počet bodů: 100

Start Deutsch 2

Čas: písemná část: 70 min

ústní část: 15 min

Max. počet bodů: 100

Bodování bylo pro obě jazykové úrovně stejné. Nicméně kritéria ke splnění testu se trochu liší. U obou testů stačí k úspěšnému splnění testu dosáhnout 60 bodů. U testu „Start Deutsch 2“ musí však být písemná část splněna alespoň na 45 bodů.

Bodování: 100 - 90 bodů = výborně (1)

89 - 80 bodů = velmi dobře (2)

79 - 70 bodů = dobře (3)

69 - 60 bodů = dostatečně (4)

Oba dva testy však v porovnání s celonárodním testováním v ČR neobsahují testování znalostí lexikální a gramatické kompetence.

5 Výsledky provedeného výzkumu

V této části diplomové práce se zabýváme výsledky zmiňovaného testování. Výsledky vyházejí z vytyčených cílů a hypotéz. Zanesli jsme je do tabulek a grafů tak, aby výsledky byly co nejpřehlednější. Na základě těchto výsledků se pak snažíme k jednotlivým výzkumným otázkám vyvodit patřičné závěry.

5.1 Výsledky výzkumných otázek

Výzkumná otázka č. 1:

Stagnuje, klesá či roste úroveň znalostí německého jazyka u žáků ve věku 12 – 17 let?

Hypotéza č. 1:

Zájem o učení se němčiny upadá, a tím i klesá jazyková úroveň žáků.

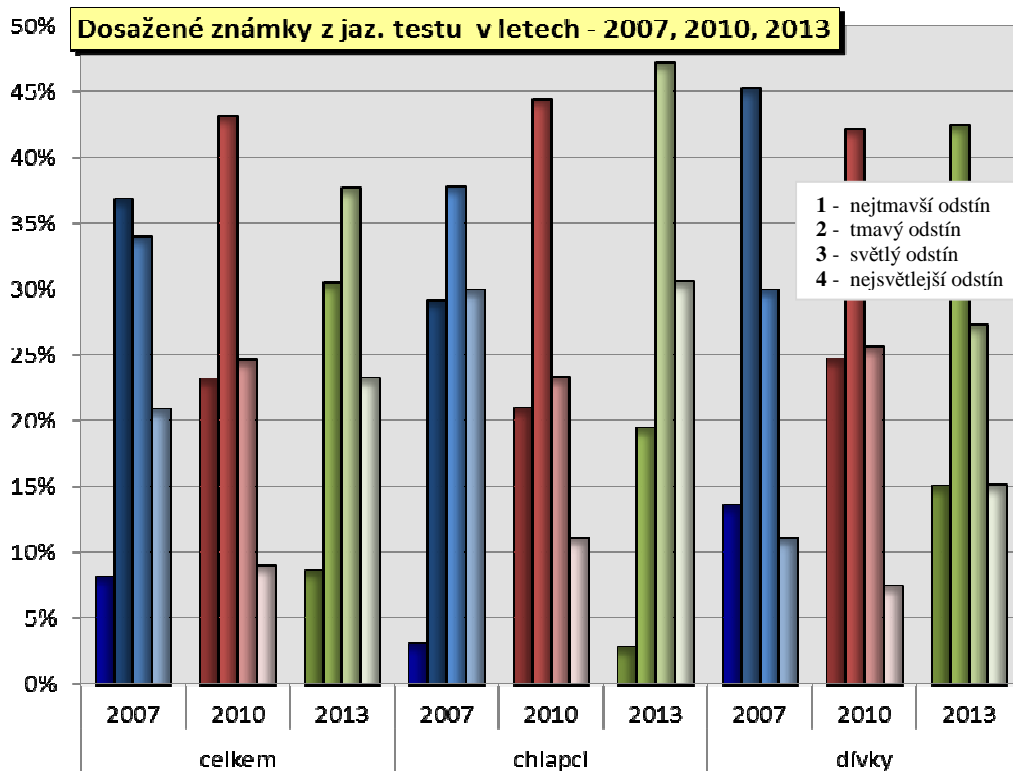
Dosažené výsledky a známky uvádí tabulka č. 2. Do tabulky jsou zaneseny údaje o počtu žáků a o tom, jakých známek dosáhli. V tabulce jsou porovnány výsledky žáků obou dvou pohlaví dohromady a zvlášť výsledky chlapců a dívek v jednotlivých letech.

Tab. 2

Dosažené známky z jazykového testu v letech - 2007, 2010, 2013

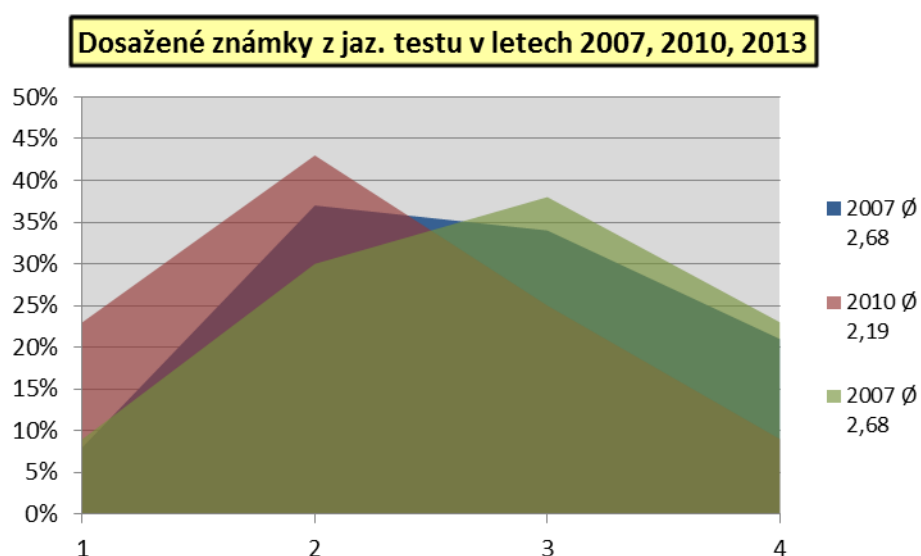
		celkem			chlapci			dívky		
		2007	2010	2013	2007	2010	2013	2007	2010	2013
známka	žáků celkem	244	211	69	127	90	36	117	121	33
1	žáků	20	49	6	4	19	1	16	30	5
	%	8	23	9	3	21	3	14	25	15
2	žáků	90	91	21	37	40	7	53	51	14
	%	37	43	30	29	44	19	45	42	42
3	žáků	83	52	26	48	21	17	35	31	9
	%	34	25	38	38	23	47	30	26	27
4	žáků	51	19	16	38	10	11	13	9	5
	%	21	9	23	30	11	31	11	7	15

Graf č. 4

Z údajů uvedených v tabulce lze vyvodit, že znalosti německého jazyka u žáků ve věku 12 – 17 let skutečně klesají. Výsledky žáků jsou totiž v roce 2013 nejhorší ze všech tří testovacích let. Lze konstatovat, že jedniček bylo v letech 2007 a 2013 téměř stejně. Žáci v roce 2013 však dostali méně dvojek a naopak se u nich navýšil počet trojek a čtyřek. Stav v roce 2013 ještě přehledněji dokládá níže uvedený plošný graf č. 5, který graficky znázorňuje, k jakým známám se výsledky žáků v jednotlivých letech spíše přiklánějí.

Graf č. 5

Nelze však jednoznačně říci, že znalosti žáků mají sestupnou tendenci, protože testování v roce 2010 dopadlo nesrovnatelně lépe než v letech 2007 a 2013. Odpověď, proč tomu tak je, se budeme snažit odůvodnit v další části této práce pomocí dalších výzkumných otázek.

Pro zajímavost jsme do grafu č. 4 ještě zanesli zvlášť výsledky chlapců a dívek, abychom mohli porovnat, jaké pohlaví za propadem znalostí

německého jazyka stojí více. Z grafů a tabulky č. 2 vyplývá, že lepších výsledků dosáhly v každém roce dívky. V roce 2007 a v roce 2013 je rozdíl markantní. V těchto letech dosáhla pouze 3 % chlapců na známku 1. Naproti tomu v roce 2007 dosáhlo na tuto známku 14 % testovaných dívek a v roce 2013 15 % dívek. Nejsrovnatelnější výsledky chlapců a dívek jsme zaznamenali v roce 2010, přesto i tento rok dosáhly dívky lepších známek. Proč tomu tak je a co tento fakt ovlivňuje, by bylo jistě zajímavým tématem a předmětem dalšího zkoumání pro další diplomovou práci.

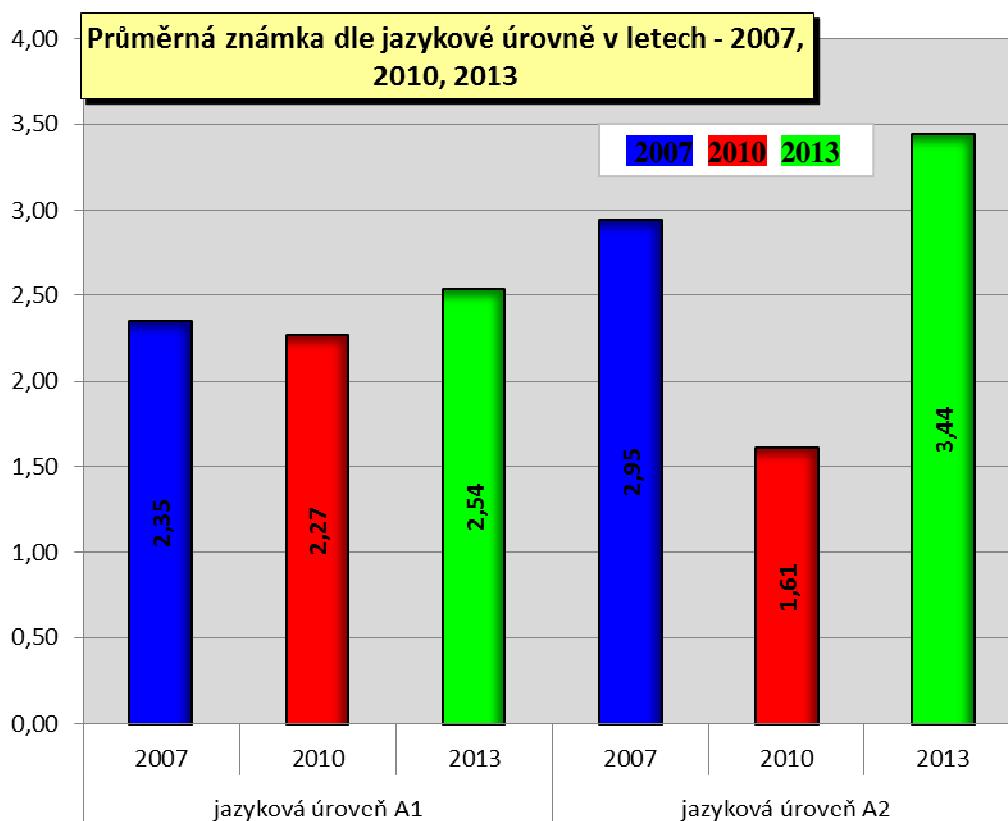
Protože testování žáků proběhlo na úrovni A1 a A2, zpracovali jsme zvlášť výsledky žáků jednotlivých úrovní, zanesli jsme je do tabulky a grafu a porovnali je. Tabulka obsahuje údaje o počtu žáků v úrovních A1 a A2 v jednotlivých letech. V každém roce sledujeme, kolik žáků dosáhlo na známky 1 – 4 ve své úrovni obtížnosti testu a jaká byla jejich průměrná známka.

Tab. 3

Průměrná známka dle jazykové úrovně v letech - 2007, 2010, 2013

	jazyková úroveň A1			jazyková úroveň A2		
	2007	2010	2013	2007	2010	2013
žáků celkem	111	188	52	133	23	18
žák se známkou 1	14	39	6	6	10	0
žák se známkou 2	55	79	18	35	12	3
žák se známkou 3	31	51	22	52	1	4
žák se známkou 4	11	19	6	40	0	11
průměrná známka	2,35	2,27	2,54	2,95	1,61	3,44

Graf č. 6

Z grafu a průměrných známek vyplývá, že daleko srovnatelnějších výsledků dosáhli žáci na úrovni A1. Oproti tomu na úrovni A2 jsou ve výsledcích žáků z jednotlivých let propastné rozdíly. Ve výsledku však znovu vyšlo, že i když porovnáváme jednotlivé úrovně zvlášť, tak rok 2013 dopadl nejhůře a rok 2010 znovu nejlépe. Proč tomu tak je, se budeme věnovat v závěrečném shrnutí výzkumu.

Výzkumná otázka č. 2

Existuje vazba mezi tím, zda má žák kladný vztah k cizím jazykům a tím, jakých výsledků dosáhl v testu NJ (v letech 2007, 2010 a 2013)?

Hypotéza č. 2

Žákův kladný vztah k cizímu jazyku by se mohl kladně projevit i na jeho výsledcích ve studiu jazyků.

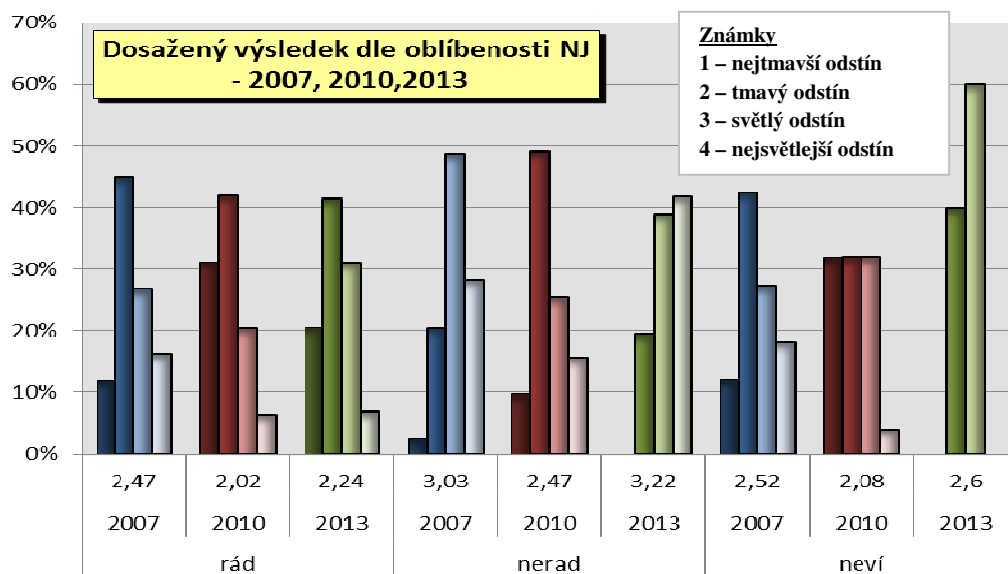
Na základě odpovědí žáků je v tabulce uveden jejich vztah k němčině. Odpovědi jsou roztrženy do třech kategorií – rád, nerad, neví. K jejich odpovědím zaznamenáváme známky, kterých v testování dosáhli. Získaná data jsou pak graficky znázorněny v grafu č. 7.

Tab. 4

Dosažený výsledek dle oblíbenosti CJ - 2007, 2010, 2013

		rád			nerad			neví		
		2007	2010	2013	2007	2010	2013	2007	2010	2013
průměrná známka		2,47	2,02	2,24	3,03	2,47	3,22	2,52	2,08	2,6
známka	žáků celkem	116	112	29	78	51	36	33	25	5
1	žáků	14	35	6	2	5	0	4	8	0
	%	12	31	21	3	10	0	12	32	0
2	žáků	52	47	12	16	25	7	14	8	2
	%	45	42	41	21	49	19	42	32	40
3	žáků	31	23	9	38	13	14	9	8	3
	%	27	21	31	49	25	39	27	32	60
4	žáků	19	7	2	22	8	15	6	1	0
	%	16	6	7	28	16	42	18	4	0

Graf č. 7

Naše hypotéza, že pokud žáci mají němčinu jako oblíbený jazyk či předmět, tak i jejich znalosti jsou lepší, je správná. Ve všech třech testovacích letech se tento fakt projevil. Že však oblíbenost němčiny v ČR klesá, dokazuje tab. 4. Více jak polovina testovaných žáků v roce 2013 odpověděla, že je němčina nebaví a to se i projevilo na výsledcích jejich testů. Takoví žáci dosáhli celkového průměru 3,22, přičemž nikdo z nich, oproti ostatním ročníkům, nesplnil test na známku 1. Zajímavé však je, že žáci, které němčina baví, dosáhli v roce 2013 lepších výsledků než žáci v roce 2007. Tento výsledek potvrzuje, že je důležité žáky správně k výuce cizích jazyků motivovat.

Výzkumná otázka č. 3

Platí přímá úměra, že čím více jazyků se žáci učí, tím dosahují lepších výsledků znalostí v jednotlivých jazycích?

Hypotéza č. 3

Čím více cizích jazyků se žáci učí, tím lepších znalostí dosahují v jednotlivých jazycích.

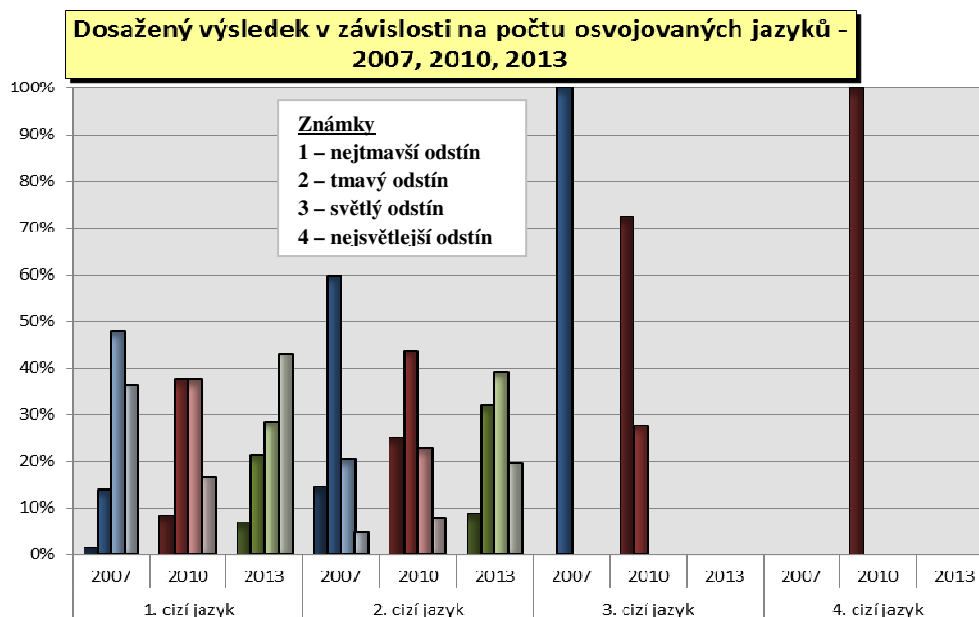
Tabulka uvádí známky žáků v jednotlivých letech v závislosti na počtu osvojovaných jazyků. Na základě vyplněného dotazníku, jsme vytvořili tabulku o čtyřech cizích jazycích. Údaje z tabulky jsou následně zaneseny do grafu č. 8.

Tab. 5

Dosažený výsledek v závislosti na počtu osvojovaných jazyků - 2007, 2010, 2013

		1. cizí jazyk			2. cizí jazyk			3. cizí jazyk			4. cizí jazyk		
		2007	2010	2013	2007	2010	2013	2007	2010	2013	2007	2010	2013
známka	žáků celkem	121	24	14	122	187	55	1	18	0	0	2	0
1	žáci	2	2	1	18	47	5	0	13	0	0	2	0
	%	2	8	7	15	25	9	0	72	0	0	100	0
2	žáci	17	9	3	73	82	18	1	5	0	0	0	0
	%	14	38	21	60	44	32	100	28	0	0	0	0
3	žáci	58	9	4	25	43	22	0	0	0	0	0	0
	%	48	38	29	20	23	39	0	0	0	0	0	0
4	žáci	44	4	6	6	15	11	0	0	0	0	0	0
	%	36	17	43	5	8	20	0	0	0	0	0	0

Graf č. 8

Hypotéza stanovená k této výzkumné otázce se na základě výsledků znázorněných v grafu a tabulce jeví jako správná. V každém testovacím období dosáhli žáci lepších výsledků, pokud se učili více než jednomu jazyku. V roce 2007 a 2010 se našli žáci, kteří se učí tři nebo čtyři jazyky. Takoví žáci v testu dosáhli buď známky 1, nebo 2. Ti se většinou jazyk učí z vlastní iniciativy, protože na českých školách výuka 3. cizího jazyka není povinná. Maximálně je nabízena jako dobrovolný kroužek.

Na základě sesbíraných dat z jednotlivých let je vidět, že se začíná naplňovat politika Rady Evropy o podpoře mnohojazyčnosti evropských zemí, neboť počet žáků, kteří se učí jen jeden cizí jazyk, ubývá. V roce 2013 jich z celkového počtu 69 žáků bylo pouze 14 a to byli žáci 6. tříd, tedy ze tříd, které se podle RVP ZV ještě dalšímu cizímu jazyku učit nemusí. Tento krok se ukazuje jako správný, neboť žáci si z výuky L2 mohou vzít inspiraci pro učení L3. Žáci už mají zažité určité strategie učení, mají více zkušeností s typy úloh

jednotlivých řečových dovedností a přejímají jazykové znalosti L2 (gramatika, slovní zásoba atd.) do L3.

Výzkumná otázka č. 4

Ve které řečové dovednosti dosáhli žáci nejlepších výsledků a je možné prokázat nějakou souvislost mezi úspěšností žáka v dané oblasti a osvojováním jednoho či více cizích jazyk?

Hypotéza č. 4

Největší nedostatky mají žáci v oblasti porozumění textu a v oblasti poslechu s porozuměním.

U testování žáků nás nezajímalo jen celkový výsledek testu, ale také jaké faktory tento výsledek ovlivňují, a jak si žáci vedli ve všech čtyřech řečových dovednostech. Naše hypotéza se zakládá na myšlence, že pro žáky je jednodušší psaní a mluvení, protože zpravidla při testování vyjádří pouze to, co sami už umí. Naproti tomu u dovedností čtení s porozuměním a poslechu s porozuměním se mohou objevit výrazy, které jim jsou méně známé. Zda se tato hypotéza prokázala, ukáže následující tabulka a grafy. V tabulce je uveden počet žáků a známky, jakých dosáhli v jednotlivých řečových dovednostech. Známky žáků jsou rozříděny podle ročníků, kdy test proběhl.

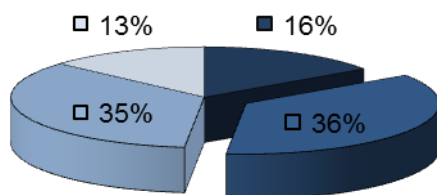
Tab. 6

Dosažené výsledky v jednotlivých dovednostech cizího jazyka v letech - 2007, 2010, 2012

Počet žáků	poslech \bar{x} 2,43				čtení \bar{x} 2,44				psaní \bar{x} 2,17				mluvení \bar{x} 2,15			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
2007	38	89	86	33	52	75	72	47	68	47	44	72	63	96	34	53
2010	51	83	49	31	113	59	23	16	114	57	24	16	109	57	34	12
2013	9	29	19	13	7	14	16	33	27	22	9	12	20	18	12	20
\bar{x} známka																
2007	2,46				2,46				2,52				2,31			
2010	2,34				1,78				1,77				1,67			
2013	2,51				3,07				2,09				2,46			

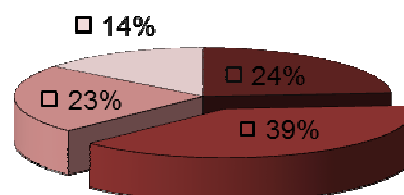
Graf č. 9

Poslech 2007 - \bar{x} 2,46

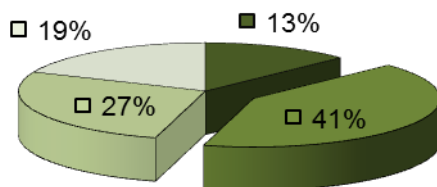
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4

Poslech 2010 - \bar{x} 2,34

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4

Poslech 2013 - \bar{x} 2,51

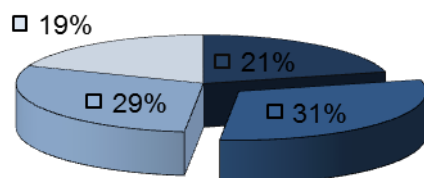
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4

V poslechu nebyly mezi jednotlivými ročníky až zas takové rozdíly jako v celkovém testu. Nicméně výsledky poslechu jsou totožné s výsledky celkových znalostí německého jazyka. Rok 2013 dopadl znovu v průměru nejhůře. Mohly k tomu přispět různé faktory. Je možné, že v hodinách německého jazyka žáci poslouchají málo autentických textů a jsou spíše zvyklí na němčinu vyučujícího, která se ve výslovnosti a přízvuku liší. Dále žáci asi nemají možnost se s němčinou setkat v takové míře jako s angličtinou (např. v podobě filmů a muziky). V 90. letech nebo i v 1. desetiletí 21. stol. se našlo několik německy zpívajících kapel (Mo-Do, Tic Tac Toe, Falco, Rammstein, Tokio Hotel), které se prosazovaly v českých hitparádách a i v konkurenci anglicky zpívajících interpretů a skupin. V dnešní době se většina německých interpretů, kteří se chtějí prosadit v zahraničí, snaží skládat anglické texty (Die Happy, Paramore).

Na druhou stranu důvodem, proč se žáci v roce 2007 a 2013 přiblížili výsledkům žáků v roce 2010, může být typ cvičení. Dá se říct, že v testování poslechu se objevovaly ke každé úloze pouze uzavřené úlohy typu Multiple-Choice (žáci vybírali pouze jednu ze tří možností) a dichotomické otázky, v nichž je 50% pravděpodobnost úspěšnosti žáka. U těchto úloh pak uspěli i slabší žáci. Lze předpokládat, že k vyplnění odpovědí zvolili tipovací metodu, která byla v leckterých případech úspěšná.

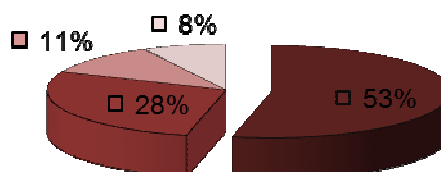
Graf č. 10

Čtení 2007 - Ø 2,46

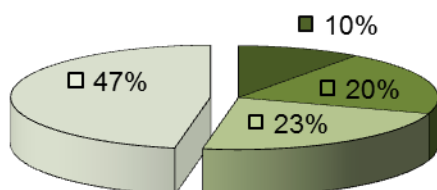
■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4

Čtení 2010 - Ø 1,78

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4

Čtení 2013 - Ø 3,07

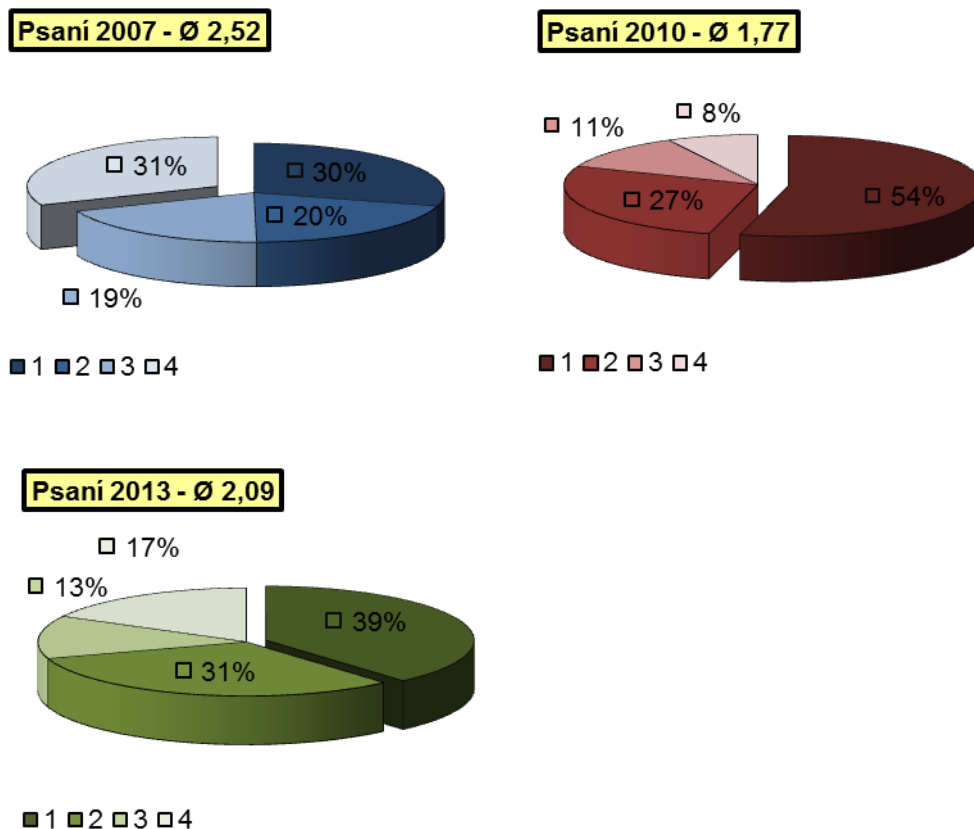

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4

Naše hypotéza, že poslech a čtení s porozuměním jsou řečové dovednosti, které dělají žákům největší problémy, se podle údajů z tabulky a grafu naplnila. Když opět nebudeme počítat výsledky z roku 2010 (výsledky vybočují a důvodům, proč tomu tak je, se budeme věnovat níže), tak výsledky jsou znovu totožné s výsledky celkových znalostí. Výsledek dovednosti čtení s porozuměním však zaznamenal v roce 2013 obrovský propad dolů. Domníváme se, že hlavním důvodem by mohl být fakt, že dnešní děti čtou méně než v předešlých letech. S tím pak souvisí to, že neumí v textu vyhledávat důležité informace. K horším výsledkům pak přispívaly i úlohy ke čtení s porozuměním, kdy žáci úrovně A2 museli ve třetí části, místo

obvyklých úloh (Multiple-Choice, dichotomické úlohy), řešit i úlohy otevřené, což pro většinu žáků v roce 2013 byl neřešitelný problém.

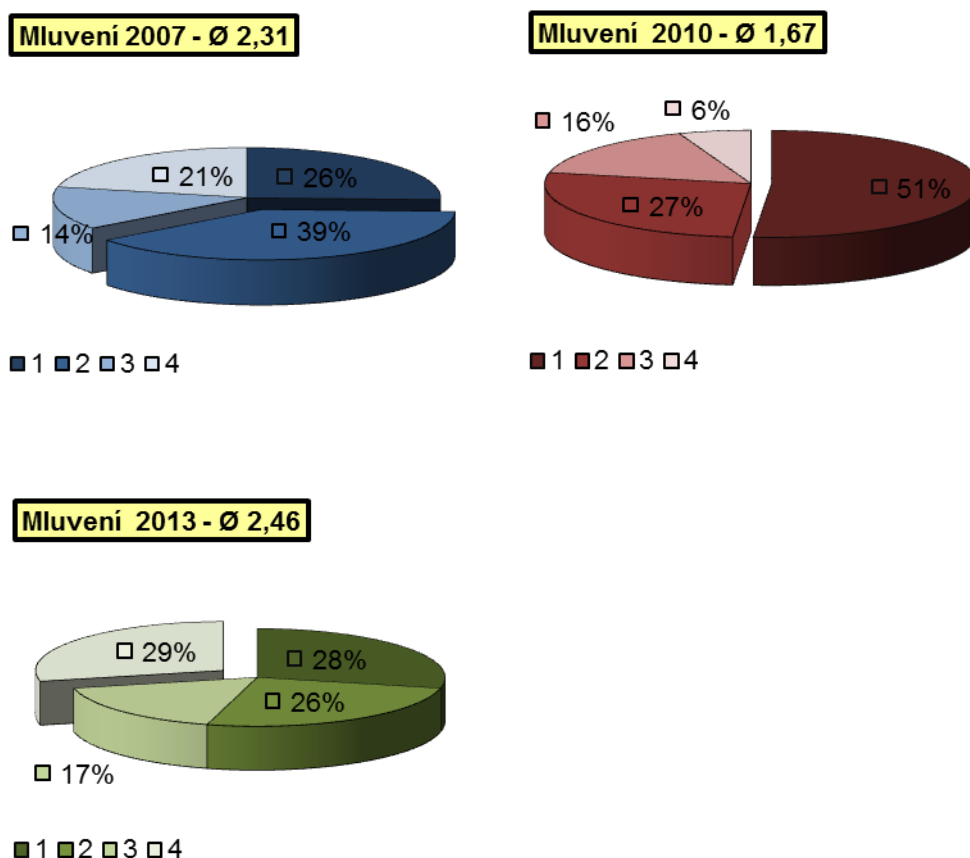
Graf č. 11

Dovednost psaní je jediná dovednost, která se v roce 2013 v porovnání s rokem 2007 výrazně zlepšila. Když jsme hledali možné příčiny, proč tomu tak je, tak nás napadla myšlenka, že k tomu možná přispívá chatování dětí na internetu, protože dnešní fenomén, sociální síť facebook, nebyl v roce 2007 v ČR ještě tak rozšířen. Je dost pravděpodobné, že zde žáci navazují kontakty s řadou nových lidí. Proto forma představení se někomu by jim nemusela být cizí. Nicméně málokdo tak asi činí v německém jazyce, a tak tento nápad nebude asi tím stěžejním důvodem, proč žáci dosáhli v psaní lepších výsledků. Dalším důvodem by ale mohl být vliv výuky druhého cizího jazyka, kdy žáci

podobná cvičení dělají častěji, a proto jim struktura textu není cizí. Mohou čerpat i z podobné slovní zásoby, která se při představování objevuje (brother/Bruder, class/Klasse, hobby/Hobby...). Překvapivě neměli žáci v roce 2013 velký problém s interferencí, kdy by se v psaném projevu negativně projevoval vliv angličtiny.

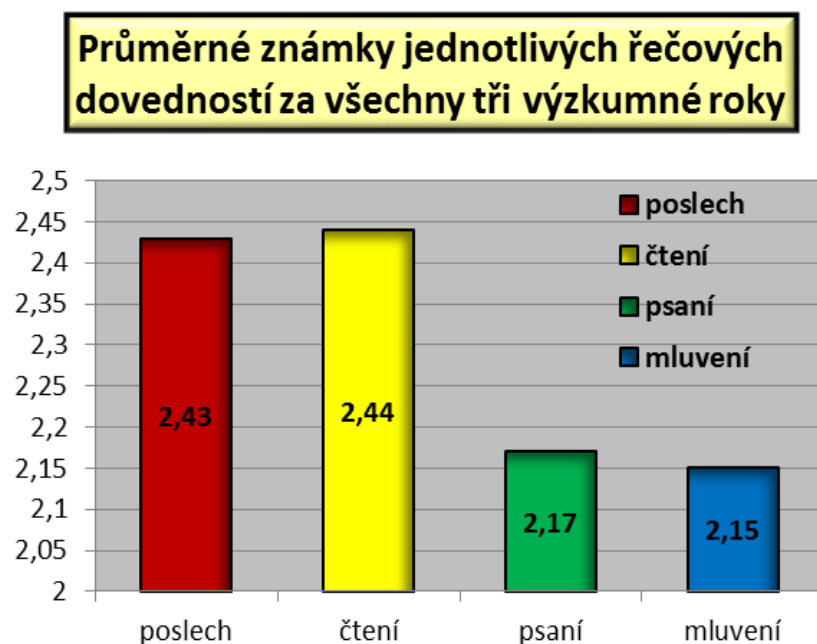
Graf č. 12

Testování řečové dovednosti mluvení nedopadlo tak úspěšně jako dovednost psaní. Důvodem může být vliv rozvoje internetové komunikace, kdy žáci častěji komunikují formou chatování, než přímým kontaktem, a proto jsou celkově jejich vyjadřovací schopnosti v mluveném projevu horší. Ačkoli nevíme, do jaké míry se v testování psaní a mluvení projevuje subjektivita zkoušejícího, tak výsledek testování těchto dovedností potvrdil naši domněnku,

že produktivní řečové dovednosti (psaní, mluvení) dělají žákům menší problémy než dovednosti receptivní (poslech, čtení). Tuto skutečnost potvrzuje i níže uvedený graf č. 13

Graf č. 13

Výzkumná otázka č. 5

Jsou znalosti žáků, kteří žijí v příhraničních oblastech, lepší než znalosti žáků, kteří žijí ve větší vzdálenosti od hranic s Německem či Rakouskem?

Hypotéza č. 5

Bližší vzdálenost k hranicím s Rakouskem či Německem se odráží pozitivně na znalostech němčiny.

Na základě testů jsme rozdělili školy do tří skupin podle vzdálenosti od rakouských či německých hranic. Do 1. skupiny patří školy do 50 km od hranic, do 2. skupiny školy od 50 km do 100 km od hranic a do 3. Skupiny od

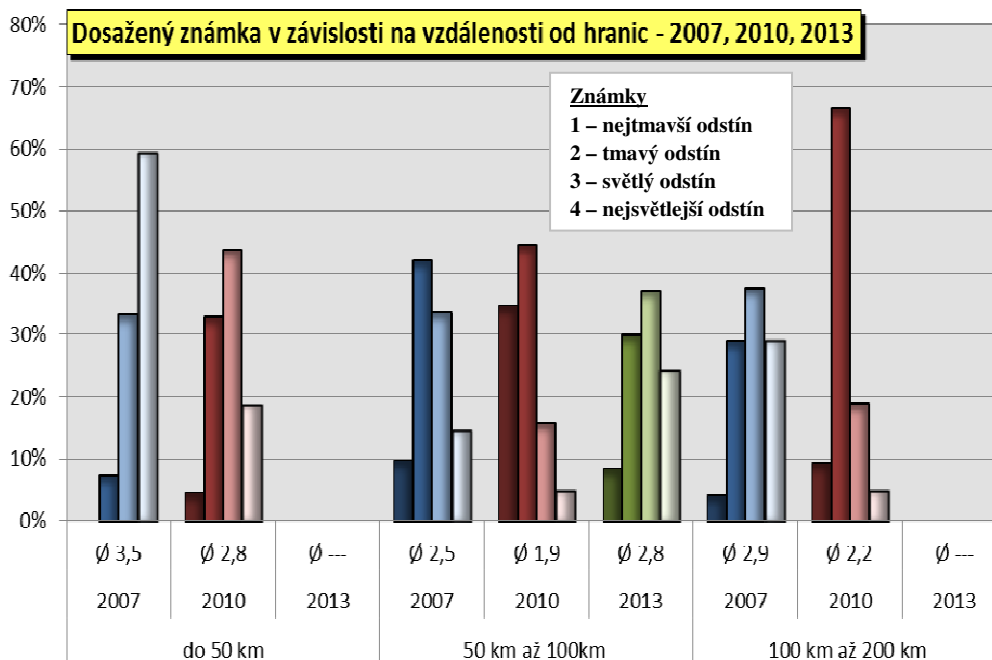
100 km do 200 km. V tabulce a grafu se pak porovnávají známky žáků v jednotlivých letech a z různě vzdálených škol od rakouských nebo německých hranic.

Tab. 7

Dosažená známka v závislosti na vzdálenosti od hranic - 2007, 2010, 2013

		do 50 km			50 km až 100km			100 km až 200 km		
		2007	2010	2013	2007	2010	2013	2007	2010	2013
průměrná známka		Ø 3,5	Ø 2,8	Ø ---	Ø 2,5	Ø 1,9	Ø 2,8	Ø 2,9	Ø 2,2	Ø ---
známka	žáků celkem	27	64	0	193	126	70	24	21	0
1	počet žáků	0	3		19	44	6	1	2	
	%	0	5		10	35	9	4	10	
2	počet žáků	2	21		81	56	21	7	14	
	%	7	33		42	44	30	29	67	
3	počet žáků	9	28		65	20	26	9	4	
	%	33	44		34	16	37	38	19	
4	počet žáků	16	12		28	6	17	7	1	
	%	59	19		15	5	24	29	5	

Graf č. 14

Po vyhodnocení testů a sesbíraných dat z dotazníku, které jsme zanesli do tabulky a grafů, jsme zjistili, že bližší vzdálenost škol k rakouským či německým hranicím nepůsobí pozitivně na znalosti německého jazyka. Naopak v letech 2007 a 2010 dosáhli žáci navštěvující školu ve vzdálenosti 50 km od hranic horších výsledků než žáci ze škol 50 km a více od rakouských či německých hranic. V roce 2013 se nám nepodařilo sehnat školy, které by byly do 50 km a ani 100 a více km od rakouských či německých hranic, proto zde statistika chybí.

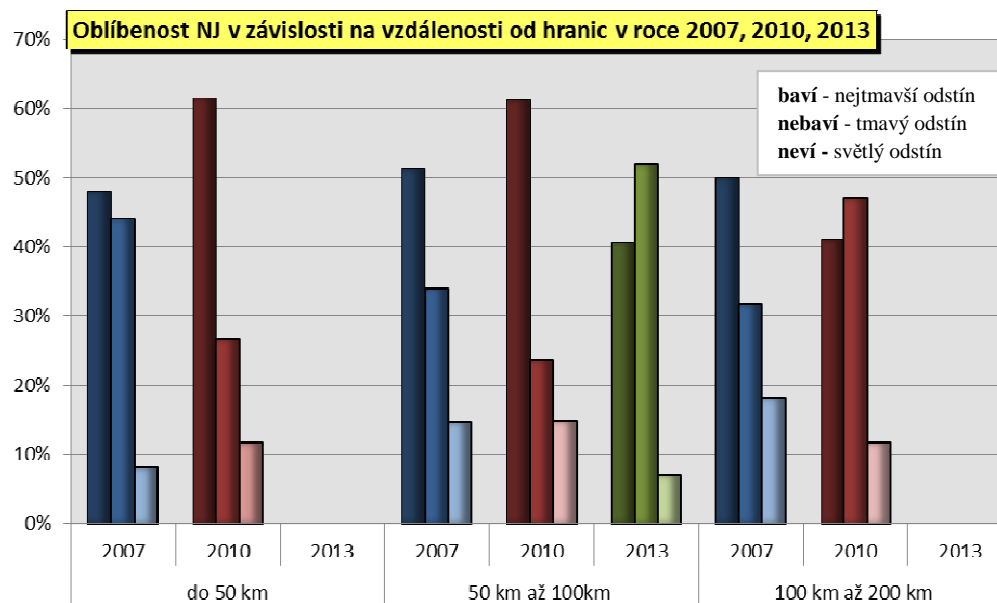
Dosažený výsledek je pro nás trochu překvapující, a proto jsme se snažili zjistit, jestli žáci mají k jazyku alespoň lepší vztah. Zda tomu tak je, ukazuje níže uvedená tabulka a graf.

Tab. 8

Oblíbenost NJ v závislosti na vzdálenosti od hranic - 2007, 2010, 2013

		do 50 km			50 km až 100km			100 km až 200 km		
		2007	2010	2013	2007	2010	2013	2007	2010	2013
žáků celkem		25	60	0	185	114	71	22	17	0
baví	žáků	12	37		95	70	29	11	7	
	%	48	62		51	61	41	50	41	
nebaví	žáků	11	16		63	27	37	7	8	
	%	44	27		34	24	52	32	47	
neví	žáků	2	7		27	17	5	4	2	
	%	8	12		15	15	7	18	12	

Graf č. 15

Po zpracování těchto údajů do grafu a tabulky jsme zjistili, že žáci žijící blíže k rakouským nebo německým hranicím nenalézají motivaci v možnosti bližšího kontaktu s německy mluvícími zeměmi a německý jazyk nepatří

mezi jejich oblíbené předměty. Výsledky oblíbenosti dopadly jako v předchozím grafu č. 14. Žáků ze škol do 50 km od hranic, kteří mají němčinu rádi, je procentuelně méně než žáků z ostatních škol a zároveň žáků do 50 km od hranic, kteří němčinu nemají rádi, je procentuelně více než ve vzdálenějších školách.

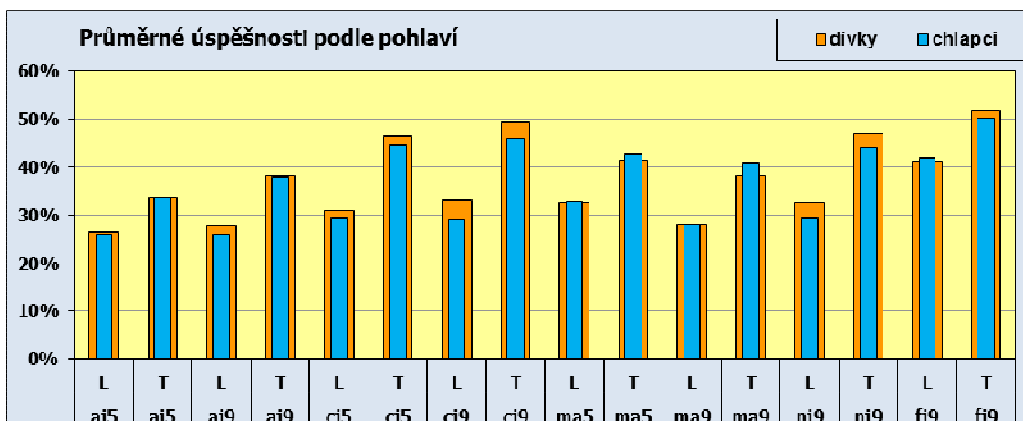
Z toho vyplývá, že naše hypotéza o lepších výsledcích přihraničních žáků ve znalostech německého jazyka, je mylná, a lze tudíž říci, že vzdálenost k rakouským a německým hranicím na znalostech a oblibě němčiny nehrají žádnou roli.

5. 2 Shrnutí

Vyhodnocené výsledky testování a vyplněných dotazníků ukázaly, že hypotézy týkající se znalostí němčiny a faktorů, které tyto znalosti ovlivňují, byly téměř všechny správné. Výsledky nepotvrdily pouze poslední, 5. hypotézu o pozitivním vlivu blízké vzdálenosti školy k rakouským nebo německým hranicím na znalosti němčiny.

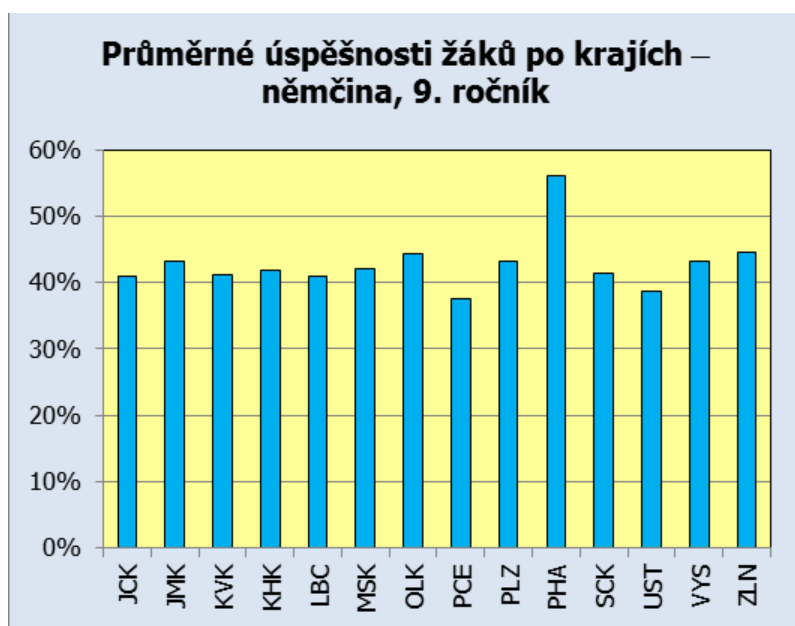
Dosažené výsledky korespondují i s výsledky celonárodního testování ve školním roce 2011/2012 a 2012/2013 (viz graf č. 3), které ukázaly ústup znalostí němčiny u žáků 9. ročníku ZŠ a žáků stejného věku víceletých gymnázií. Jako příklad můžeme použít například dva grafy z pilotního testování z roku 2012 o úspěšnosti znalostí dívek a chlapců a úspěšnosti žáků v jednotlivých krajích ČR.

Graf č. 16 (NIQESb: online)

Graf z pilotního testování v roce 2012 ukazuje, že dívky dosáhly ve znalostech němčiny lepších výsledků než chlapci, a to jak v lehčí úrovni obtížnosti (L), tak i těžší úrovni obtížnosti (T). Tento výsledek se tedy shoduje se všemi testovanými ročníky našeho výzkumu

Graf č. 17 (NIQESb: online)

Tento graf, vytvořený na základě celonárodního testování v roce 2012, potvrzuje náš výsledek, že blízká vzdálenost škol od rakouských nebo

německých škol ve výsledku nemá kladný vliv na znalosti žáků. Například kraje Olomoucký, Moravskoslezský nebo Královéhradecký, které nesousedí s německy mluvícími zeměmi, dopadly podobně nebo lépe než Jihočeský kraj nebo některé další kraje, které sousedí s Německem nebo Rakouskem.

Výzkum ukázal, že znalost německého jazyka u žáků ve věku 12 – 17 let klesá. Nicméně ve všech výzkumných otázkách jsme naráželi na výsledek znalostí z roku 2010, který úplně vybočoval z řady. Po vyhodnocení všech dat a údajů, které jsme měli k dispozici, jsme odhalili faktory, které by mohly stát za lepšími výsledky v tomto roce. Domníváme se, že lepší výsledky způsobily tyto faktory:

1. Věk
2. Němčina jako L2 nebo L3
3. Typ školy

Je důležité říci, že zmiňované faktory jsou propojené, proto se často navzájem velice doplňují. Tyto faktory ukážeme na níže uvedených tabulkách a grafech a komentářích k nim uvedeným.

Ad 1 Věk

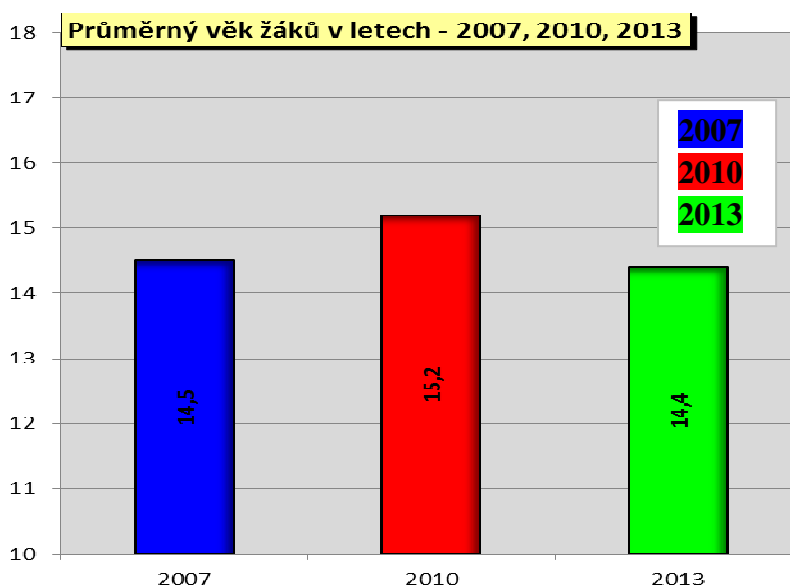
Jedním z těchto faktorů, který mohl ovlivnit výsledky výzkumu je věk. Vycházíme z hypotézy, že němčina je pro žáky velice těžký jazyk (nepravidelné množné číslo, členy, 4 pády, nepravidelná slovesa apod.) a že čím jsou starší, tím jsou schopnější tato pravidla a výjimky zpracovávat a používat. Proto jsme si vypočítali průměrný věk žáků v jednotlivých letech a tyto údaje jsme pak přenesli do tabulky a grafu.

Tab. 9

Průměrný věk žáků v letech - 2007, 2010, 2013

	2007	2010	2013
průměrný věk	14,5	15,2	14,4

Graf č. 18

Tabulka i graf nám jasně ukazují, že hypotéza, kterou jsme si vytýčili, zcela souhlasí s celkovými výsledky. V roce 2010, kdy žáci dosáhli průměrného věku 15,2 let, prokázali žáci nejlepší znalosti němčiny. V roce 2013 byl průměrný věk žáků nejnižší a to se projevilo i na jejich výsledcích.

Ad 2 Němčina jako L2 nebo L3

Společně s věkem ovlivňuje výsledky žáků i to, zda mají němčinu jako L2 nebo L3. Pokud mají němčinu jako L2, tak podle RVP ZV začínali s němčinou už na prvním stupni ZŠ. A jak jsme zmiňovali, v takovém věku je pro ně němčina těžkým jazykem. Proto pokud mají němčinu jako L3, začínají

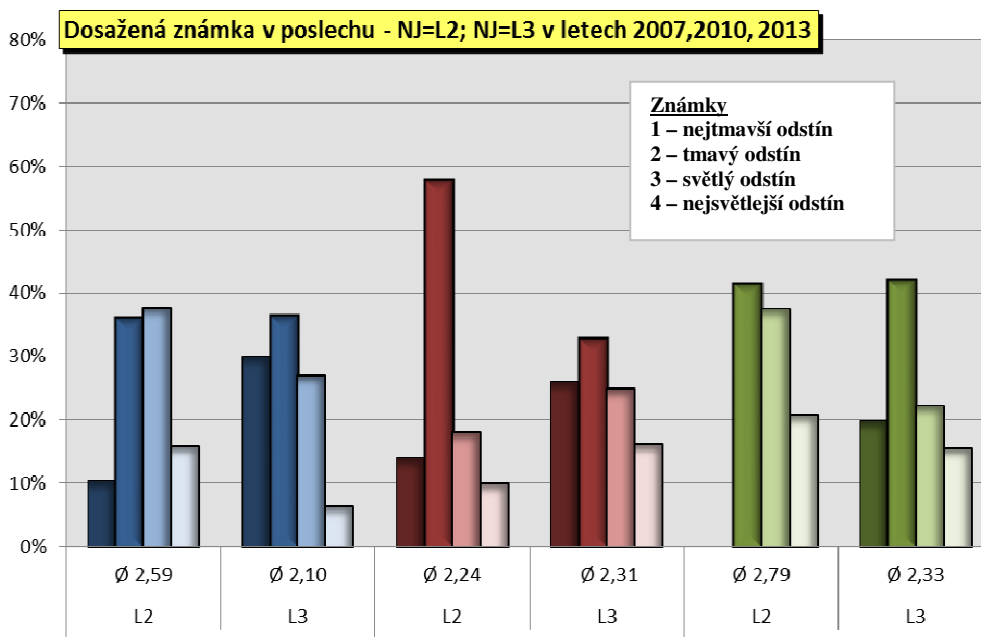
s ní většinou až od 7. nebo 8. třídy. Kromě věku čerpají ze znalostí L2 (většinou angličtina) a využívají svých osvědčených strategií učení a zkušeností, jak pracovat s úlohami při trénování jednotlivých řečových dovedností. Abychom tuto domněnku dokázali, vytvořili jsme tabulku a graf výsledků žáků v řečové dovednosti poslech s porozumění a porovnali je u žáků mající němčinu jako L2 nebo L3.

Tab. 10

Dosažená známka v poslechu podle pořadí NJ=L2 nebo NJ=L3 v letech 2007, 2010, 2013

		2007		2010		2013	
		L2	L3	L2	L3	L2	L3
průměrná známka		Ø 2,59	Ø 2,10	Ø 2,24	Ø 2,31	Ø 2,79	Ø 2,33
známka	žáků celkem	183	63	50	161	24	45
1	žáků	19	19	7	42	0	9
	%	10	30	14	26	0	20
2	žáků	66	23	29	53	10	19
	%	36	37	58	33	42	42
3	žáků	69	17	9	40	9	10
	%	38	27	18	25	38	22
4	žáků	29	4	5	26	5	7
	%	16	6	10	16	21	16

Graf č. 19

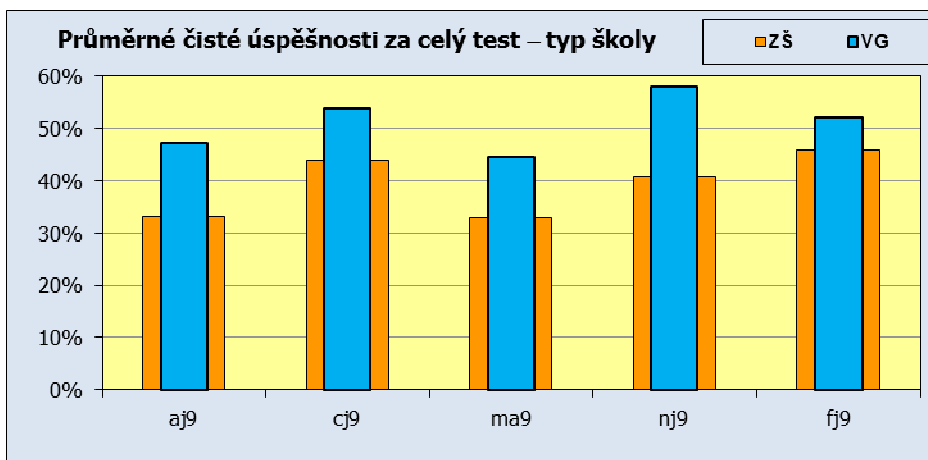

Graf potvrzuje naši úvahu, že pokud žáci mají němčinu jako L3, dosahují v testování znalostí daleko lepších výsledků. Například u statisticky nejhoršího roku 2013 nedosáhl žádný žák známky „1“, pokud měl němčinu jako L3.

Ad 3 Typ školy

Vedle věku a závislosti němčiny jako L2 nebo L3 jsme našli další faktor, který mohl přispět k lepším výsledkům v testování v roce 2010. Usuzujeme, že vliv na výsledky testování má skutečnost, z jakých typů škol žáci v jednotlivých ročnících byli. Podle výsledků z celoplošného pilotního testování v roce 2012 předpokládáme, že na gymnáziích jsou zpravidla nadanější děti než na základních školách (graf č. 20) a že jejich větší počet podílející se na našem testování v roce 2010 by mohl výsledek značně ovlivnit.

Graf č. 20 (NIQESb: online)

Abychom zjistili zastoupení typů škol v našem výzkumu za jednotlivé ročníky, vyfiltrovali jsme data z tabulky Excel a zanesli jsme je do níže uvedené tabulky

Tab. 11

Typ škol v letech 2007, 2010, 2013

	ZŠ	Gymnázium	SOS
Žáci 2007	194	55	0
Žáci 2010	137	51	26
Žáci 2013	69	0	0

Z tabulky vychází, že více žáků, kteří se vzdělávali na gymnáziu, bylo v roce 2007. Proto by se dalo říci, že typ školy výsledky tolik neovlivnil, ale ovlivnily je další se sebou spjaté faktory, které se snažíme popsat níže.

1. V roce 2010 psalo test na úrovni A2 pouze 23 dětí, což činilo nejmenší procentuální zastoupení (asi 11%).
2. V roce 2010 byli žáci starší a ještě k tomu psali ve většině případech test na úrovni A1, která je pro starší žáky jednodušší.

3. Lepší výsledek v roce 2010 ovlivnil i počet žáků (26), kteří navštěvovali střední odbornou školu a kteří měli většinou němčinu už více let, a přesto psali test na úrovni A1.
4. Lepší výsledek v roce 2010 ovlivnil rovněž výsledek testování na úrovni A2. V roce 2010 na této úrovni byli testováni žáci 9. ročníku ze základní školy zaměřené na výuku cizích jazyků a žáci 6. ročníku osmiletého gymnázia. Naproti tomu v roce 2007 bylo testováno na této úrovni daleko více žáků ze základních škol a byli to i žáci 8. ročníků. Proto tento ročník dopadl hůře než rok 2010. V roce 2013 byli na úrovni A2 testováni jenom žáci základních škol a to někteří byli teprve v 7. ročníku, tudíž jejich testy dopadly na této úrovni nejhůře. Pro tento nízký věk se dá však u této skupiny žáků očekávat ještě jistý progres.

6 Diskuse

Provedený výzkum prokazuje sestupnou křivku znalostí němčiny u žáků základních škol a víceletých gymnázií. Snaha vlády České republiky a ministerstva školství rozvíjet mnohojazyčnost na českých školách paradoxně vede k úbytku dětí učících se němčinu. Na většině škol se během posledních let přešlo z výuky německého jazyka jako prvního cizího jazyka na výuku jazyka anglického. Výuka angličtiny jako prvního jazyka zatím nevyplývá ze zákona, nicméně je vládou ČR doporučována, a tak většina škol nabízí a vyučuje právě ji.

Díky povinnosti škol nabízet Další cizí jazyk jako povinně volitelný předmět a od příštího roku jako povinný druhý cizí jazyk není situace až tak vážná. Němčina je stále druhým cizím nejvyučovanějším jazykem. Žáci ale v poslední době začínají v mnohých případech využívat širší nabídky cizích jazyků na základních školách a často si místo němčiny vybírají francouzštinu, ruštinu nebo španělštinu.

Na ústupu němčiny z českého školství zareagovali její zastánci a založili organizace, které se snaží němčinu propagovat a přesvědčit ředitele škol o znovuzavedení její výuky alespoň jako L3. Učit se němčinu jako L3 po angličtině nese své výhody, což se ukázalo ve shrnutí výzkumu (kapitola 5.2 Shrnutí).

Učit se němčinu jako L3 po angličtině k úspěšnému zvládnutí němčiny nestačí. Důležitá je osobnost učitele. Ten by měl klást důraz na motivaci a dobré pracovní atmosféry v hodinách, protože výzkum ukázal, že s oblibou předmětu, zaznamenávají žáci lepších výsledků.

Dále by se učitelé měli zaměřit na rozvíjení všech řečových dovedností. Žáci by se měli naučit jak s texty, popřípadě cvičeními zacházet. Při rozvíjení

řečových dovedností mohou žáci znovu navázat na poznatky z L2. Z výsledků výzkumu vyšlo, že největší problémy dělají žákům cvičení na poslech s porozuměním a čtení s porozuměním. I když nevycházíme z žádného podloženého výzkumu, tak se potvrdil všeobecný názor z posledních let, že dnešní děti málo čtou a tím neumí vyhledávat podstatné informace z textu. Dalším problémem u této řečové dovednosti je, že děti mnohdy pracují jen s učebnicí a málo pracují s autentickými texty. Tento problém se neobjevuje jen u čtení s porozuměním, ale i u poslechu s porozuměním, kde jsou děti zpravidla zvyklé vnímat hlavně němčinu svého učitele, která se ale i při sebevětší snaze nevyrovná němčině rodilého mluvčího. Proto pak když žáci nezachytí nějakou část poslechového textu nebo nerozumí psanému textu, propadají panice a stěžují si na náročnost úlohy.

Překvapivý byl výsledek, že žáci navštěvující školu do 50 km od rakouských či německých hranic se neprojevil kladně na jejich znalostech němčiny. V takovém případě je vhodné žákům připomenout, že šance najít si dobře placenou práci v blízkosti jejich bydliště je daleko větší než u vzdálenějších škol. Kromě této motivace by se daly podnikat častější exkurze za hranice republiky, což díky otevření hranic v rámci EU je daleko snazší. Pokud by žádné motivační prvky nezabraly, bylo by možná zajímavé sledovat, zda se jejich přístup k jazyku nezměnil v dospělosti, kdy se stali živiteli rodiny a dobře placené místo, nabízené za hranicemi zeměmi, by bylo velice potřebné.

7 Závěr

Diplomová práce věnující se testování žáků v německém jazyce na základních školách měla za cíl zjistit úroveň znalostí a dovedností německého jazyka u žáků základních škol v ČR a jaké faktory jejich znalosti ovlivňují. Diplomová práce je rozdělena na dvě části. Na teoretickou a výzkumnou.

V teoretické části jsme osvětlili problematiku testování znalostí cizího jazyka v ČR. Zaměřili jsme se především na testování jednotlivých řečových dovedností a kompetencí testovaného jazyka, v našem případě němčiny. Nejdříve jsme popsali, jak by se mělo postupovat při přípravě žáků na toto testování a poté jsme se zabývali podporou jazykového vzdělávání v ČR a testováním žáků na základních školách. Naše pozornost byla především zaměřena na celoplošná testování ze školních roků 2011/2012 a 2012/2013, jejichž zveřejněná data a výsledky se staly velice užitečným zdrojem a materiálem pro obohacení našeho výzkumu.

Základem výzkumu byl modelový test „Fit in Deutsch 1“ a „Fit in Deutsch 2“, který vydalo nakladatelství Hueber v rámci publikace *Fit für Fit in Deutsch*. Oba dva testy odpovídají úrovni obtížnosti A1 a A2 podle SERR a patří mezi mezinárodně uznávané zkoušky. Goethův institut, který test „Fit in Deutsch“ zprostředkovává, nabízí na této úrovni obtížnosti kromě testů „Fit in Deutsch 1 und 2“ také testy „Start Deutsch 1 und 2“. Oba dva typy testů se zaměřují na znalosti němčiny testováním jednotlivých řečových dovedností. Liší se pouze v několika drobnostech: v počtu cvičení, času na jejich zpracování, bodování a stupnici hodnocení. Hlavní rozdíl je pak v tom, na jakou cílovou skupinu jsou testy zaměřeny. „Fit in Deutsch“ je určen spíše žákům základních a středních škol, „Start Deutsch“ pak i dospělým.

Ve výzkumné části bylo naším úkolem zodpovědět na vytýčené výzkumné otázky a vyvrátit, případně potvrdit naše stanovené hypotézy. Po zpracování všech dostupných údajů a výsledků a jejich vyhodnocení jsme byli schopni odpovědět na všechny vytýčené výzkumné otázky a mohli ve většině případech potvrdit správnost našich hypotéz. Nejstěžejnější pro nás byla výzkumná otázka č. 1, zda úroveň znalostí německého jazyka u českých dětí stoupá, stagnuje či klesá. I přes vybočující rok 2010 se dá tvrdit, že úroveň znalostí němčiny u českých dětí pozvolna klesá. K tomuto závěru jsme došli nejen na základě výsledku provedeného testování, ale i na základě dostupných výsledků z celoplošného testování z let 2012 a 2013.

Protože rok 2010 dopadl v porovnání s roky 2007 a 2013 neobvykle dobře, bylo zapotřebí vytýčit si další hypotézy a zkusit najít další faktory, které tento zlepšený výsledek způsobily. Po detailní analýze vyplněných dotazníků jsme došli k závěru, že výsledky značně ovlivnily další faktory, které přímo nebyly předmětem našeho zkoumání. Byly jimi především věk, typ školy, počet let výuky cizího jazyka, nebo zda žáci mají němčinu jako L2 nebo L3.

Společně se znalostmi a dovednostmi klesá i oblíbenost němčiny. Tento fakt dokázal i náš výzkum. Lze to vyčíst z tabulky č. 4 a grafu č. 7, které se věnují závislosti oblíbenosti předmětu na výsledcích v testu. V roce 2013 se o negativním vztahu k němčině vyjádřila téměř polovina testovaných žáků. Žáci nejčastěji argumentovali tím, že se chtějí především naučit anglicky, protože anglicky se domluví všude. Dále se jim nelíbí např. nemelodičnost němčiny nebo si stěžují na náročnost gramatiky. Úkolem učitelů je s žáky o jejich názorech debatovat a zkusit je přesvědčit o kladech učení se němčiny a patřičně je k výuce motivovat. Pro aktivní uplatnění němčiny hovoří hned několik silných argumentů:

- polovina hranic ČR je tvořena hranicemi s německy mluvícími zeměmi, tudíž možnost aktivního použití němčiny je velice blízká;
- němčina otevírá možnost poznání bohaté kultury států, jako jsou Německo, Švýcarsko, Rakousko a další;
- němčina patří mezi 2. nejpoužívanější jazyk v Evropě (Evropané a jejich jazyky: online);
- Německo patří dlouhodobě k ekonomicky nejsilnější zemím Evropy;
- Německo sousedí s 8 evropskými státy, které s Německem spolupracují, tudíž němčina otevírá cestu k poznání dalších kultur a nabízí nesčetně nových příležitostí;
- Německo, ale i Rakousko a Švýcarsko nabízí nespočet studijních možností pro cizince;
- Německo nabízí volná pracovní místa s lepším platovým ohodnocením než v Česku (Houdek: online).

Pro obrození němčiny na českých školách vznikají v ČR různé projekty. Zhruba před dvěma roky vznikl projekt „Šprechtíme“ (Březina: online), který by měl motivovat žáky k návratu k němčině. Projekt podporují např. Marta Jandová nebo Karel Schwarzenberg, známé osobnosti, které se díky perfektní znalosti němčiny v zahraničí prosadily. Dalším projektem je „Němčina nekouše“, který se snaží přesvědčovat ředitele škol o zařazení němčiny alespoň jako Dalšího cizího jazyka na 2. stupni základních škol a který se snaží zprostředkovávat důvody, proč je znalost němčiny užitečná (Němčina nekouše: online).

Učitelé a pedagogové by kromě vhodné motivace a navození přátelské atmosféry měli pracovat na nedostatcích, které se v testování prokázaly, a zároveň se držet faktorů, které pozitivně znalosti němčiny ovlivňují. Učitelé

němčiny by se měli snažit na situaci, že se na většině školách vyučuje angličtina jako L2, najít pro výuku němčiny její výhody. Jelikož je němčina po gramatické stránce těžká, je pro žáky výhodou, že s ní začínají ve vyšším věku, protože si leckterá pravidla dokáží dát více do souvislostí. Na základě zkušeností se dokáží bavit o více tématech a mají daleko větší rozhled o evropských zemích. Protože angličtina je také germánský jazyk, tak se v obou jazycích objevuje nesčetně podobných a stejných slovíček, výrazů a gramatických struktur. Je jen na učitelovi, aby žáka usměrnil v jejich správném používání a podporoval žáky ve strategiích učení, které mají ověřené z výuky L2.

8 Resumé

Diese Diplomarbeit, die sich mit dem Testen von Schülern an Grundschulen beschäftigt, hatte als Ziel, das Niveau der Kenntnisse und Fertigkeiten der deutschen Sprache festzustellen. Die Diplomarbeit wird in zwei Teile geteilt; in einen theoretischen und einen Forschungsteil.

Im theoretischen Teil haben wir die Problematik von Testen in der Tschechischen Republik aufgeheilt. Wir haben uns vor allem auf das Testen von einzelnen Sprachfertigkeiten der deutschen Sprache konzentriert. Zuerst haben wir die Methoden bei der Vorbereitung auf dieses Testen beschrieben und danach haben wir uns mit der Unterstützung der Sprachausbildung in Tschechien befasst. Unsere Aufmerksamkeit wurde vor allem auf das ganzflächige Testen aus 2012 und 2013 gelegt. Die Daten und Ergebnisse dieses Testens waren sehr nützlich bei der Auswertung unserer Forschung.

Der Grund der Forschung waren die Modelltests „Fit in Deutsch 1“ und „Fit in Deutsch 2“, die von dem Verlag Hueber im Rahmen der Publikation *Fit für Fit in Deutsch* herausgegeben wurden. Beide Tests entsprechen der Niveaustufe A1 und A2 nach SERR und gehören zu den international anerkannten Prüfungen. Das Goethe Institut, das diesen Test vermittelt, bietet noch andere Tests des gleichen Niveaus an. Sie sind „Start Deutsch 1“ und „Start Deutsch 2“. Der Test „Fit in Deutsch“ ist für Kinder und Jugendliche und „Start Deutsch“ ist für Erwachsene.

In der Forschung sollten wir auf die festgelegte Forschungsfrage antworten und unsere Hypothese bestätigen. Nach der Verarbeitung den Daten und den Ergebnissen, waren wir fähig auf unsere Fragen zu antworten und die Richtigkeit unserer Hypothesen zu bestätigen. Für uns war am wichtigsten festzustellen, ob die Deutschkenntnisse von Schülern steigen, stagnieren, oder

sinken. Trotz der guten Ergebnisse aus 2010 kann man sagen, dass die Deutschkenntnisse von Schülern sinken. Zu diesem Schluss haben auch die Ergebnisse aus dem ganzflächigen Testen aus 2011/2012 und 2012/2013 beigetragen.

Neben den sinkenden Kenntnissen haben wir festgestellt, dass auch die Beliebtheit der deutschen Sprache sinkt. Um dies zu ändern, werden heute viele Projekte und Organisationen gegründet, die das Deutschlernen unterstützen sollen. Zu den bekanntesten Projekten gehören die Projekte „Šprechtíme“ und „Němčina nekouše“. Sehr wichtig ist auch die Arbeit von Deutschlehrern während der Deutschstunden. Sie haben die Aufgabe, Schüler zu motivieren und freundliche Atmosphäre zu schaffen. Obwohl die Situation der deutschen Sprache an den Grundschulen nicht die beste ist, sollten Lehrer die Situation, dass Deutsch meistens als die zweite Fremdsprache nach Englisch gelehrt wird, ausnutzen. Die Forschung zeigte, dass manche Schüler, die Deutsch als zweite Fremdsprache lernen, bessere Ergebnisse erreicht haben. Sie sind nämlich erstens älter und haben zweitens viele Erfahrungen mit dem Lernen von Fremdsprachen. Zudem ist Deutsch eine germanische Sprache, die im Vergleich mit Englisch ähnliche Vokabeln und Grammatikstrukturen hat. Und wenn der Lehrer die Schüler richtig richtet, ist die Sprache für sie leichter.

Bibliografie

ALBERS, Hans-Georg a Sybille BOLTON (1995). *Testen und Prüfen in der Grundstufe*. Berlin/München/Wien/Zürich/New York: Langenscheidt.

APELTAUER, Ernst (1997). *Grundlagen des Erst- und Fremdsprachenerwerbs*. Berlin/München/Wien/Zürich/New York: Langenscheidt.

BAUSCH, Karl-Richard, Herbert CHRIST a Hans-Jürgen KRUMM (eds.) (1989). *Handbuch Fremdsprachenunterricht*. Tübingen/Basel: Francke.

BOLTON, Sybille (1996). *Probleme der Leistungsmessung*. Berlin/München/Wien/Zürich/New York: Langenscheidt.

DOYÉ, Peter (1992). *Typologie der Testaufgaben für den Unterricht Deutsch als Fremdsprache*. Berlin: Langenscheidt.

HEYD, Gertraude (1991). *Deutsch lernen. Grundwissen für den Unterricht in Deutsch als Fremdsprache*. Frankfurt am Main: Verlag Moritz Diesterweg.

KURSIŠA, Anta et al. (2007). *Fit für Fit in Deutsch 1 und 2. Tipps und Übungen*. Ismaning: Hueber.

NEUNER, Gerhard et al. (2009). *Deutsch als zweite Fremdsprache*. Berlin/München/Wien/Zürich/New York: Langenscheidt.

Elektronické zdroje:

ANDRÁŠOVÁ, Hana: *Mnohojazyčnost v podmínkách českého školství se zřetelem na výuku němčiny*: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

http://is.muni.cz/do/rect/habilitace/1441/Andrasova/habilitace/Cela_prace_28.11.12.pdf

Celostátní testování žáků v Evropě na vzestupu: online [cit. 17. 7. 2013].

Dostupné z:

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/109CS.pdf?reference=IP/09/1517&format=HTML&aged=0&language=DE&guiLanguage=en

Cíle a využití celostátního testování žáků v povinném vzdělání: online [cit. 17.

7. 2013]. Dostupné z:

<http://www.eduin.cz/clanky/cile-a-vyuziti-celostatniho-testovani-zaku-v%C2%A0povinnem-vzdelani/>

COUBALOVÁ, Alena: *Podněty k výuce cizích jazyků v ČR*: online [cit. 17. 7.

2013]. Dostupné z:

<http://www.msmt.cz/ministerstvo/podnety-k-vyuce-cizich-jazyku-v-cr?highlightWords=v%C3%BDuka+ciz%C3%ADch+jazyk%C5%AF+z%C5%A1>

Didaktické testy: online [cit. 17.7.2013]. Dostupné z:

<http://www.novamaturita.cz/didakticke-testy-1404033135.html>

Druhy a příklady didaktických testů: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

<http://www.infogram.cz/article.do?articleId=2149>

Druhy didaktických testů: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

http://fim.uhk.cz/oliva/tvorba_vedeni/rekap-www/modul1/02-01-2.html

Evropané a jejich jazyky: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_243_sum_cs.pdf

GOETHE INSTITUT: *10 důvodů pro němčinu*: online [cit. 17. 7. 2013].

Dostupné z: <http://www.goethe.de/ins/cz/pra/lrn/10g/csindex.htm>

GOETHE INSTITUT: *Přehled úrovní jazykových kurzů a zkoušek Goethe-Institutu*: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

<http://www.goethe.de/ins/cz/pra/lrn/stf/csindex.htm>

HANUŠOVÁ, Světlana - NEJVAR: *Výuka cizího jazyka v raném věku*: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

http://www.ped.muni.cz/pedor/archiv/2007/Pedor07_3_VyukaCizihoJazykaVRanemVeku_HanusovaNajvar.pdf

HOUDEK, Michal: *Kdo trochu umí řeč, bude brát víc než v Čechách, lákají německé firmy* [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

http://ekonomika.idnes.cz/cesi-sezenou-v-nemecku-dobrou-praci-musi-vsak-umet-rec-pf9-/ekonomika.aspx?c=A120910_1826789_vary-zpravy_pl

Národní plán výuky cizích jazyků: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

<http://aplikace.msmt.cz/PDF/JT010NPvyukyCJnaNet.pdf>

Němčina nekouše: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

<http://www.tandem.adam.cz/sekce/skoly/programy-a-projekty/nemcina-nekouse>

NOVÁ, Alena: *Cizí jazyky v Evropě*: online [cit. 17.7. 2013]. Dostupné z:
<http://clanky.rvp.cz/clanek/o/o/17125/CIZI-JAZYKY-V-EVROPE.html/>

Pilotní testování systému pro ověřování výsledků vzdělávání v 5. a 9. třídách:
online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

<http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/pilotni-testovani-systemu-pro-overovani-vysledku-vzdelavani?highlightWords=testov%25C3%25A1n%25C3%25AD+t%25C5%2599%25C3%25ADd>

NIQUESa. *Předběžná zpráva o průběhu druhé celoplošné generální zkoušky ověřování výsledků žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol*: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

<http://www.niqes.cz/Niqes/media/Testovani/Zpr%C3%A1vy,%20reakce,%20ohlasy%202013/Predbezna-zprava-o-prubehu-druhe-celoplosne-generalni-zkousky.pdf>

Rámcové vzdělávací programy: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:
<http://nuv.cz/ramcove-vzdelavaci-programy>

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z: <http://nuv.cz/file/318>

Seznam standardizovaných jazykových zkoušek: online [cit. 17. 7. 2013].
Dostupné z: http://www.msmt.cz/file/17527_1_1

SLADKOVSKÁ, Kamila: *Další cizí jazyk v českých základních školách*:
online: [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

<http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/9557/DALSI-CIZI-JAZYK-V-CESKYCH-ZAKLADNICH-SKOLACH.html/>

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: online [cit. 17. 7. 2013].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>

Startuje projekt na podporu němčiny: online [cit. 17.7. 2013]. Dostupné z:

<http://www.goethe.de/ins/cz/prj/jug/spr/pre/cs8826526.htm>

NIQESb. *Závěrečná zpráva o přípravě, průběhu a výsledcích první celoplošné generální zkoušky ověřování výsledků žáků v počátečním vzdělávání (ve školním roce 2011/2012 pilotovaném na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol)*: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

<http://www.csicr.cz/getattachment/79e210f8-7e52-4d62-b56e-730f1266f8d9>

Znalost jazyků v Evropě klesá: online [cit. 17. 7. 2013]. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/representation_brussels/cz/udalosti_a_media/znalost_jazyku_v_evrope_klesa.html

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Testování v Evropě

Seznam tabulek

- Tab. 1: Vyučované cizí jazyky na českých školách
- Tab. 2: Dosažené známky z jazykového testu v letech 2007, 2010, 2013
- Tab. 3: Průměrná známka dle jazykové úrovně v letech 2007, 2010, 2013
- Tab. 4: Dosažený výsledek dle oblíbenosti cizího jazyka – 2007, 2010, 2013
- Tab. 5: Dosažený výsledek v závislosti na počtu osvojovaných jazyků – 2007, 2010, 2013
- Tab. 6: Dosažené výsledky v jednotlivých dovednostech cizího jazyka v letech – 2007, 2010, 2013
- Tab. 7: Dosažená známka v závislosti na vzdálenosti od hranic – 2007, 2010, 2013
- Tab. 8: Oblíbenost NJ v závislosti na vzdálenosti od hranic – 2007, 2010, 2013
- Tab. 9: Průměrný věk žáků v letech – 2007, 2010, 2013
- Tab. 10: Dosažená známka podle pořadí NJ=L2 nebo NJ=L3 v letech 2007, 2010, 2013

Tab. 11: Typ škol v letech 2007, 2010, 2013

Seznam grafů

Graf č. 1: 9. ročník – anglický jazyk

Graf č. 2: 9. ročník - francouzský jazyk

Graf č. 3: 9. ročník – německý jazyk

Graf č. 4: Dosažené známky z jazykového testu v letech – 2007, 2010, 2013

Graf č. 5: Dosažené známky z jaz. testu v letech 2007, 2010, 2013

Graf č. 6 Průměrná známka dle jazykové úrovně v letech – 2007, 2010, 2013

Graf č. 7 Dosažený výsledek dle oblíbenosti NJ – 2007, 2010, 2013

Graf č. 8 Dosažený výsledek v závislosti na počtu osvojovaných jazyků – 2007, 2010, 2013

Graf č. 9 Poslech 2007, 2010, 2013

Graf č. 10 Čtení 2007, 2010, 2013

Graf č. 11 Psaní 2007, 2010, 2013

Graf č. 12 Mluvení 2007, 2010, 2013

Graf č. 13 Průměrné známky jednotlivých řečových dovedností za všechny tři výzkumné roky

- Graf č. 14 Dosažená známka v závislosti na vzdálenosti od hranic – 2007, 2010, 2013
- Graf č. 15 Oblíbenost NJ v závislosti na vzdálenosti od hranic v roce 2007, 2010, 2013
- Graf č. 16 Průměrné úspěšnosti podle pohlaví
- Graf č. 17 Průměrné úspěšnosti žáků po krajích – němčina, 9. ročník
- Graf č. 18 Průměrný věk žáků v letech – 2007, 2010, 2013
- Graf č. 19 Dosažená známka v poslechu – NJ=L2; NJ=L3 v letech 2007, 2010, 2013
- Graf č. 20 Průměrné čisté úspěšnosti za celý test – typ školy

Přílohy

Příloha 1: Modelový test „Fit in Deutsch 1“

Příloha 2: Modelový test „Fit in Deutsch 2“

Příloha 3: Dotazník

Příloha 4: Vyplněný dotazník

Příloha 5: Dopis řediteli/ředitelce školy

Příloha 6: Kritéria hodnocení

Příloha 7: Ukázka tabulky vyhodnocovaných dat

A1

Hueber Verlag, Fit für Fit in Deutsch 1,2

Modelltest 1 für Fit in Deutsch A1

Hören, Teil 1

Du hörst drei Nachrichten am Telefon. Zu jeder Nachricht gibt es Aufgaben. Kreuze an: a, b oder c. Du hörst jede Nachricht 2x.

Beispiel:
Wer spricht?

		
☐ a Die Tante	☒ b Die Freundin	☐ c Der Bruder

Lies die Aufgaben 1 und 2. Dann hörst du die erste Nachricht. Markiere die Lösung zu Aufgabe 1 und 2.

1. Welchen Sport macht Martina?

a Fußball

b Basketball

c Reiten

2. Warum geht sie nicht?

a Sie hat Zahnschmerzen.

b Sie ist müde.

c Sie hat Bauchschmerzen.

Lies die Aufgaben 3 und 4. Dann hörst du die zweite Nachricht. Markiere die Lösung zu Aufgabe 3 und 4.

3. Tanja und Mark sind

a am Bahnhof

b bei ihrer Oma

c zu Hause

4. Tanja und Mark kommen an:

a um sieben Uhr

b um siebzehn Uhr

c um fünfzehn Uhr

Lies die Aufgaben 5 und 6. Dann hörst du die dritte Nachricht. Markiere die Lösung zu Aufgabe 5 und 6.

5. Richard feiert

a am Freitag

b am Montag

c am Sonntag

6. Was gibt es zu essen?

a Eis

b Pizza

c Kuchen

Hören, Teil 2

Du hörst zwei Gespräche. Zu jedem Gespräch gibt es Aufgaben. Kreuze an richtig oder falsch. Du hörst jedes Gespräch 2x.

Beispiel: Leonie und David möchten essen. richtig falsch

Jetzt hörst du das erste Gespräch. Markiere dann „richtig“ oder „falsch“.

7 Anita und Thomas sind in der Disko. richtig falsch

8 Anita kommt nicht mit. richtig falsch

9 Sie treffen sich bei Thomas. richtig falsch

Jetzt hörst du das zweite Gespräch. Markiere dann „richtig“ oder „falsch“.

10 Katharina hat einen neuen Schulfreund. richtig falsch

11 Christine kann drei Sprachen. richtig falsch

12 Katharina hat keine Probleme in Englisch. richtig falsch

Schreibe jetzt deine Lösungen 1 bis 12 auf den Antwortbogen.

Lesen, Teil 1

Lies bitte die zwei Anzeigen aus der Zeitung und markiere die Lösung mit einem Kreuz.

Anzeige 1

Fährst Du gerne Inline-Skates?

Dann mach mit im Skater-Club der Goethe-Schule! Wir freuen uns auf neue Fans! Ihr seid Anfänger? Das ist kein Problem!

Das erste Treffen im neuen Schuljahr ist:
Samstag, den 17. September
um 16 Uhr am Schulstadion.

Wir fahren zusammen bis zum Buga-See und essen dort etwas Kleines zu Abend, so können wir uns besser kennen lernen. Bring also Brötchen und Getränke mit. Wir sehen uns am Samstag!!

- 1 Das ist eine Anzeige für
 - a eine Party in der Goethe-Schule.
 - b ein Treffen vom Skater-Club.
 - c einen Ausflug zum Skate-Museum.

- 2 Der Skater-Club sucht
 - a neue Leute.
 - b sehr gute Skater.
 - c Skate-Lehrer.

- 3 Am Abend gibt es
 - a ein Abendessen.
 - b Schwimmen im See.
 - c eine Party im Stadion.

Anzeige 2

- 4 Das ist eine Aktion
 a der Schule.
 b der Stadt Köln.
 c des Fernsehens.
- 5 Wer kann mitmachen?
 a Junge Leute.
 b Eltern.
 c Alle.

MHV Hip sucht Schüler für Reportage

Das TV-Magazin „Hip“ des Fernsehkanals mhv sucht Schülerinnen und Schüler in Köln für eine Reportage über Ferienjobs:

Bald kommen die Ferien und Du finanzierst Deinen Urlaub mit Ferienjobs, z.B. beim Babysitten oder in Supermärkten? Wie findest Du das? Und was sagen Deine Eltern dazu? (www.mhv.de)

Wenn Du 14 – 16 Jahre alt bist und Interesse hast, ruf an: Tel.: 0221-4565332 oder schreib uns: hip@mhv.de

- 6 Was ist das Thema der Reportage?
 a Internet.
 b Ferienjobs.
 c Eltern.

Lesen, Teil 2

In einer Zeitschrift findest du zwei Texte über Jugendliche in Deutschland. Lies bitte die Beschreibungen und kreuze an „richtig“ oder „falsch“.

Beschreibung 1

Ich heiße Melina Berger, ich bin 13 und komme aus Köln. Ich suche einen Brieffreund in den USA oder in Kanada! Ich bin 1,66m groß, habe langes, rot-blondes Haar und bin schlank. Viele sagen, ich sehe so wie Miranda Otto aus!

- 7 Melina möchte einen Brieffreund haben. richtig falsch
 8 Melina wohnt in Kanada. richtig falsch
 9 Melina hat kurze, blonde Haare. richtig falsch

Beschreibung 2

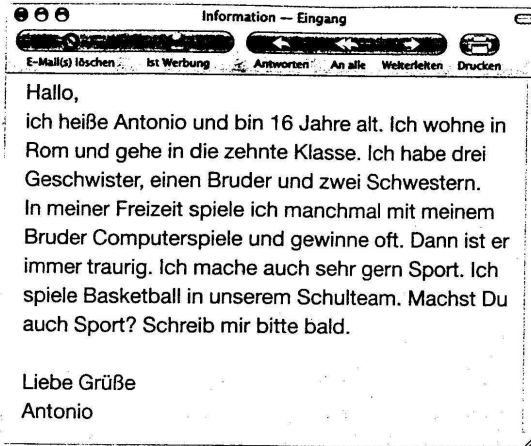
Hallo, ich heiße Alex. Ich bin in der Streetdance-Gruppe. Schon mal was von Streetdance gehört...? Wir tanzen nach der Musik, die gerade so im Radio läuft z.B. Usher, J.Lo. und Co... Moderne Musik von Pop über R'n B bis HipHop! Wir haben eine nette, erfahrene Tanzlehrerin. Es macht jede Menge Spaß!

- 10 Alex tanzt in einer Tanzgruppe. richtig falsch
 11 Die Tanzlehrerin ist sympathisch. richtig falsch
 12 Alex findet Streetdance langweilig. richtig falsch

Schreibe jetzt deine Lösungen 1 bis 12 auf den Antwortbogen.

Schreiben

Du hast diese E-Mail bekommen. Antworte darauf bitte mit mindestens 30 Wörtern.

Sprechen

Teil 1 Sich vorstellen

N a m e ?
A l t e r ?
L a n d ?
W o h n o r t ?
S c h u l e ?
S p r a c h e n ?
H o b b y ?

Teil 2 Fragen stellen und auf Fragen antworten.

Freizeit	Freizeit	Freizeit
lesen	arbeiten	Sport
Freizeit	Freizeit	Freizeit
Musik	Wochenende	Kino
Freizeit	Einkaufen	Einkaufen
Ferien	Obst	im Supermarkt
Einkaufen	Einkaufen	Einkaufen
auf dem Markt	mit dem Fahrrad	allein
Einkaufen	Hobbys	Lieblingstiere
Kleidung	Was ...?	Was ...?

A1

Sprechen

Teil 3 Bitten, Aufforderungen oder Fragen formulieren und darauf antworten und reagieren.

Beispielkarte	
	?
	!
	?
	!
	?
	?
	?

Modelltest 1 für Fit in Deutsch A2

Hören, Teil 1

Du hörst drei Mitteilungen für Jugendliche im Radio. Kreuze an: a, b oder c.
Du hörst jede Mitteilung 2x.

Beispiel: Wie heißt das Radio? a Top Radio Berlin
 b Planet
 c Radio 1

Lies die Aufgaben 1, 2 und 3. Dann hörst du die erste Mitteilung. Markiere die Lösung zu Aufgabe 1, 2 und 3.

- Die Schüler müssen
 a eine Radiosendung vorbereiten.
 b singen.
 c Radio hören.
- Bis wann müssen die Schüler ihre Ideen ans Radio schicken?
 a Bis Juni.
 b Bis August.
 c Bis Ende Mai.
- Was bekommen die besten Klassen?
 a Das Radio lädt sie zu einer Party ein.
 b Sie nehmen an einem Medien-Camp teil.
 c Sie gewinnen Musik-CDs.

Lies die Aufgaben 4, 5 und 6. Dann hörst du die zweite Mitteilung. Markiere die Lösung zu Aufgabe 4, 5 und 6.

- Wann hat die Klasse 10a über Indien geredet?
 a Im Musikunterricht.
 b Im Politikunterricht.
 c In Geografie.
- Sie wollen jetzt
 a Geld sammeln.
 b Kuchen kaufen.
 c Fotos machen.

6. Sie organisieren für den Freitagnachmittag
- a einen Kinofilm.
 - b eine Fotoausstellung.
 - c ein Konzert.

Lies die Aufgaben 7, 8 und 9. Dann hörst du die dritte Mitteilung. Markiere die Lösung.

7. Zu welchem Thema soll man Fotos, Comics oder Zeichnungen machen?
- a Bahn fahren.
 - b Schule.
 - c Die Welt in 30, 40 oder 60 Jahren.
8. Die Veranstalter machen aus der Gewinner-Idee
- a ein Foto.
 - b eine Postkarte.
 - c einen Comic.
9. Die Ideen muss man einschicken:
- a bis zum 18. März.
 - b bis in zwei Monaten.
 - c bis morgen.

Hören, Teil 2

Du hörst ein Gespräch zwischen zwei Jugendlichen. Zu dem Gespräch gibt es Aufgaben. Kreuze an richtig oder falsch. Das Gespräch hörst du 2x.

Beispiel: Isabel ist krank. richtig falsch

Jetzt hörst du den ersten Teil des Gesprächs.

10	Laura ist der erste Gast bei Sandra.	richtig	falsch
11	Es ist Sommer.	richtig	falsch
12	Die Party findet im Garten statt.	richtig	falsch
13	Laura möchte einen Tee trinken.	richtig	falsch
14	Laura schenkt Sandra ein Handy zum Geburtstag.	richtig	falsch

Jetzt hörst du den zweiten Teil des Gesprächs.

15	Sandra mag keine Handys.	richtig	falsch
16	Sandra soll ihr Handy immer mitnehmen.
Das möchten ihre Eltern.	richtig	falsch
17	Sandra findet es gut, dass ihre Eltern sie immer
anrufen können.	richtig	falsch
18	Sandra und Laura finden Handys teuer.	richtig	falsch
19	Sandra bezahlt ihr Handy von ihrem Taschengeld.	richtig	falsch
20	Sandra und Laura feiern allein.	richtig	falsch

Schreibe jetzt deine Lösungen 1 bis 20 auf den Antwortbogen.

Lesen, Teil 1

Lies bitte die Anzeige 1 und markiere die Lösung mit einem Kreuz.

Anzeige 1

Anmeldung zu den 14. Thüringer Schultheatertagen – ab sofort!

Liebe Schülerinnen und Schüler, liebe Lehrerinnen und Lehrer!
Die 14. Thüringer Schultheatertage finden vom 28. Juni bis 01. Juli in Erfurt statt. Zehn Schultheater-Gruppen können ihre Produktionen präsentieren.

Teilnehmen können:
Schultheatergruppen aus Thüringen ab Klasse 7. Schickt das Formular und Video/DVD mit Eurem Theaterstück (max. 60 Minuten) an:

LAG Spiel und Theater in Thüringen
Dr.-Wilhelm-Külz-Str. 20
99974 Mühlhausen
Tel.: 03601/816690

Eine Jury mit sechs Personen wird wie immer 10 Produktionen aus allen Bewerbungen auswählen.

Anmeldeschluss ist der 03. Mai.
Teilnahmekosten: 30 Euro pro Person.

- 1 Was kann man vom 28. Juni bis zum 1. Juli machen?
 - a 10 Theaterstücke anschauen.
 - b Die besten Theaterstücke auswählen.
 - c Sich zu den Theatertagen anmelden.
- 2 Wer darf mitmachen?
 - a Schülerinnen aus Erfurt.
 - b Schüler und Schülerinnen ab der 7. Klasse.
 - c Schüler und Schülerinnen aus Thüringen.
- 3 Wie wählen die Leute aus dem Theater die besten Stücke aus?
 - a Sie müssen sich die Videos oder DVDs ansehen.
 - b Sie müssen mit den Schülerinnen und Schülern sprechen.
 - c Sie möchten die Lehrerinnen und Lehrer treffen.

Anzeige 2

- 4 Warum kommen die ungarischen Schüler und Schülerinnen nach Deutschland?
 - a Sie wollen noch mehr Deutsch lernen.
 - b Sie machen eine Ferienreise.
 - c Sie besuchen ihre Brieffreunde.
- 5 Die ungarischen Schüler und Schülerinnen schlafen
 - a in der Schule.
 - b bei den deutschen Schülern zu Hause.
 - c in einem Hotel.

Gastfamilien gesucht

Vom 2. bis 16. Mai besuchen uns fünfzehn ungarische Schüler und Schülerinnen aus unserer Partnerschule in Budapest. Sie wollen ihr Deutsch verbessern und machen hier zwei Wochen lang einen Intensiv-Sprachkurs. Wir suchen noch Familien, die einen Schüler/eine Schülerin bei sich zu Hause aufnehmen können. Ihr solltet bereit sein, euren Gast zum Unterricht zu bringen und ihn oder sie dort abzuholen. Außerdem solltet ihr am Wochenende etwas mit ihm oder ihr zusammen machen (eine Fahrradtour oder einen Ausflug). Alle Schüler sprechen Deutsch, also ihr werdet keine Sprachprobleme haben.

Habt ihr Interesse? Sprecht mit euren Eltern und meldet euch bei Herrn Krüger nach dem Unterricht im Raum 133.

- 6 Die Gastfamilien sollen
 - a Ungarisch sprechen.
 - b das Wochenende mit dem Gast organisieren.
 - c zusammen mit dem Gast den Unterricht besuchen.

Lesen, Teil 2

... einer deutschen Jugendzeitschrift
... ndest du zwei Briefe von Lesern
... r Frau Dr. Möller, Psychologin.

Liebe Frau Dr. Möller,
seit zwei Jahren lerne ich Gitarre spielen. Ich übe jeden Tag eine halbe bis eine Stunde. Deswegen kann ich das schon sehr gut. Vor zwei Wochen hat mich der Freund meiner Schwester gefragt, ob ich in seiner Band mitmachen möchte. Sie suchen dringend einen neuen Gitarristen. Es ist schon immer mein Traum gewesen, in einer Band mitzuspielen! Aber meine Eltern sind total dagegen. Sie sagen, meine Noten sollen besser werden, vor allem in Mathe und Chemie. Aber bei den Lehrern werde ich nie bessere Noten bekommen. Ich denke, mein Vater hat Angst, dass ich nur Musiker werden will. Das will ich ja gar nicht. Ich bin doch nicht so gut wie Eric Clapton. Was soll ich tun? Wenn ich nicht bald wasage, sucht die Band einen anderen.
Lennart

Liebe Frau Dr. Möller,
ich habe drei gute Freundinnen. Sie sind in meiner Klasse und wir machen sehr viel zusammen: Hausaufgaben und Schulprojekte. Außerdem gehen wir in unserer Freizeit gern schwimmen oder in der Stadt bummeln. Aber in letzter Zeit geht es mir nicht mehr sehr gut dabei. Alle drei wollen meistens nur Kosmetik kaufen, Lippenstifte, Parfüm und so was. Mich interessiert das nicht so sehr. Ich finde, man braucht nicht so viel Kosmetik, wenn man dreizehn Jahre alt ist. Ich möchte mein Taschengeld auch für andere Sachen ausgeben. Es ist nicht mehr so wie früher. Jetzt gibt es nur noch ein Thema: Kosmetik und Aussehen. Das mag ich nicht. Aber ich habe Angst, es meinen Freundinnen zu sagen. Vielleicht wollen sie dann nicht mehr, dass ich ihre Freundin bin. Was soll ich tun?
Agnes

Sätze 7–16: Was ist richtig und was ist falsch?

Beispiel zu Leserbrief 1

0 Lennart gibt Gitarrenunterricht. richtig falsch

Leserbrief 1

- 7 Lennart übt täglich Gitarre. richtig falsch
- 8 Lennart will in einer Band mitspielen. richtig falsch
- 9 Lennarts Eltern gefällt diese Idee. richtig falsch
- 10 Lennarts Vater will, dass Lennart Musiker wird. richtig falsch
- 11 Lennart spielt so gut wie Eric Clapton. richtig falsch

Leserbrief 2

- 12 Agnes sieht ihre Freundinnen nur in der Schule. richtig falsch
- 13 Agnes kauft gerne Kosmetik und Parfüm. richtig falsch
- 14 Agnes und ihre Freundinnen sind dreizehn Jahre alt. richtig falsch
- 15 Die Freundinnen wollen gut aussehen. richtig falsch
- 16 Agnes hat mit den Freundinnen über das Problem gesprochen. richtig falsch

Aufgabe 3 Antworte auf die Fragen 17 bis 20 mit wenigen Wörtern:

17 Wo sind die Mädchen am Girls' Day?

18 Wo war Sonja an diesem Tag?

19 Was hat Sonja am Nachmittag gemacht?

20 Was findet Sonja am Girls' Day wichtig und interessant?

Schreibe jetzt deine Lösungen 1 bis 16 auf den Antwortbogen.

Radio-Moderatorin für einen Tag

Seit einigen Jahren findet in Deutschland der Girls' Day – Mädchen-Zukunftstag statt. An diesem Tag müssen die Mädchen nicht in die Schule gehen. Sie besuchen einen Betrieb oder eine Firma und lernen technische Berufe kennen.

Auch Sonja wollte in diesem Jahr an der Aktion teilnehmen. Zusammen mit 29 anderen Mädchen hat sie das DeutschlandRadio Kultur in Berlin besucht.

Um 9 Uhr fing ihr Arbeitstag an. Sie bekam einen Plan mit dem Tagesablauf. Man teilte alle Mädchen in kleine Gruppen auf. Und dann ging es los:

Zunächst hat Sonja Studios besucht. Dort haben die Moderatoren Nachrichten gesprochen und Radiosendungen vorbereitet. Nach dem Mittagessen produzierte sie mit vier anderen Mädchen in einem Studio eine eigene Radiosendung.

Die Arbeit als Radiomoderatorin hat ihr sehr viel Spaß gemacht. Sie findet, das ist sogar ihr Traumjob.

Im nächsten Jahr will Sonja wieder beim Girls' Day mitmachen und sie möchte diese Aktion allen Mädchen empfehlen: „Man kann an diesem Tag verschiedene Berufe, vor allem auch technische Berufe, besser kennenlernen. Das ist interessant und wichtig. Alle Mädchen sollten an dieser Aktion teilnehmen.“

Schreiben

Du lernst in Deutschland an einer großen Sprachschule Deutsch und bekommst diese Information:

Wir wollen eine Fotoausstellung organisieren. Wer macht mit?

Wir, Jana und Maria, Tony und Charles, sind sehr gute Klassenkameraden. Unser gemeinsames Hobby ist das Fotografieren. Wir wollen für das Schulfest im Sommer eine Fotoausstellung mit dem Titel „Was ist interessant in unserer Stadt?“ organisieren. Für unser Fotoprojekt suchen wir auch ausländische Teilnehmer in unserer Stadt.

Habt ihr Spaß am Fotografieren?

Dann meldet euch bitte bei:

→ Tony Steins, Friedrich-Ebert-Straße 5, Kassel

Antworte bitte mit einem Brief (mindestens 50 Wörter). Schreibe zu jedem Punkt bitte ein bis zwei Sätze.

Tony Steins möchte einiges von dir wissen:

- 1 Stell dich bitte vor (z.B. Name, Alter, Schule)
- 2 Seit wann bist du in Deutschland?
- 3 Hast du Erfahrungen mit dem Fotografieren? Welche?
- 4 Wann und wo kannst du Tony Steins zum ersten Mal treffen?

Sprechen

Teil 1 Sich vorstellen

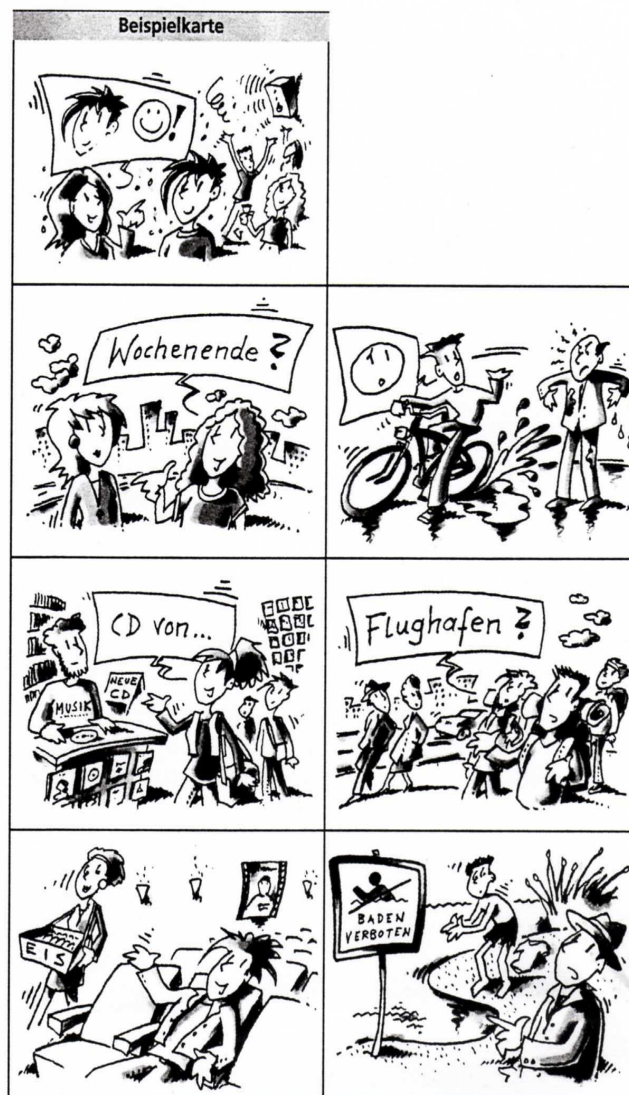
N a m e ?
A l t e r ?
L a n d ?
W o h n o r t ?
S c h u l e ?
S p r a c h e n ?
H o b b y ?

Teil 2 Fragen stellen und auf Fragen antworten.

Thema: Wohnen	Sprachen lernen	Sprachen lernen
Wie viele ...?	Wie lange ...?	Wie oft ...?
Sprachen lernen	Sprachen lernen	Sprachen lernen
Wann ...?	Wie ...?	Wo ...?
Sprachen lernen	Sprachen lernen	Lieblingstiere
Was ...?	Mit wem ...?	Seit wann ...?
Lieblingstiere	Lieblingstiere	Lieblingstiere
Wie viele ...?	Warum?	Wie oft ...?
Lieblingstiere	Lieblingstiere	Lieblingstiere
Wie ...?	Was ...?	Wo ...?

A2

Teil 3 Auf eine vorgegebene Situation sprachlich reagieren.

Antwortbogen

Jméno a příjmení _____ Třída _____

Od které třídy se učíš německy? _____

Učíš se ještě další jazyk? Který? Od které třídy? _____

Podle jaké učebnice se právě učíš němčinu? _____

Proč tě baví nebo nebaví jazyky? _____

Který jazyk, kterému se učíš, tě baví nejvíce a proč? _____

Který jazyk bys chtěl/a ovládat nejlépe a proč? _____

Myslíš, že se ti někdy v životě bude znalost němčiny hodit? _____

Hören

Teil 1

1 a b c

2 a b c

3 a b c

4 a b c

5 a b c

6 a b c

Teil 2

7 richtig falsch

8 richtig falsch

9 richtig falsch

10 richtig falsch

11 richtig falsch

12 richtig falsch

Lösungen 1 – 12:

x 1,5 Punkte: _____ !

Lesen

Teil 1

1 a b c

2 a b c

3 a b c

4 a b c

5 a b c

6 a b c

Teil 2

7 richtig falsch

8 richtig falsch

9 richtig falsch

10 richtig falsch

11 richtig falsch

12 richtig falsch

Lösungen 1 – 12:

_____ !

12 — 485 Šupáková
Hueber Verlag, Fit für Fit in Deutsch 1,2

Antwortbogen

Třída 9.A

Jméno a příjmení _____

Od které třídy se učíš německy? od 3.

Učíš se ještě další jazyk? Který? Angličtinu, od 7.

Podle jaké učebnice se právě učíš němčinu? Spaß mit Max 2

Proč tě baví nebo nebaví jazyky? Němčina mě nebaví, protože je
němčina, takže ji nerozumím.

Který jazyk, kterému se učíš, tě baví nejvíc a proč? Angličtina a protože
baví mě, protože se mi tím hodně líbí.

Který jazyk bys chtěl/a ovládat nejlépe a proč? Angličtinu, protože je
a nejrozšířenější jazyk na světě

Myslíš, že se ti někdy v životě bude znalost němčiny hodit? Ano.

Hören

Příloha 5: Dopis učitelům němčiny

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.
vedoucí katedry
head of department

České Budějovice 11. 6. 2013

Vážená paní učitelko, vážený pane učiteli,

obracím se na Vás s prosbou o podporu výzkumu, který probíhá od roku 2007 na katedře germanistiky Pedagogické fakulty JU v Českých Budějovicích.

Výzkum je zaměřen na zjištění aktuálních dovedností a znalostí žáků ZŠ po 2 - 3 letech (úroveň A1), popř. 3 - 4 letech (úroveň A2) výuky němčiny. Po domluvě s nakladatelstvím Hueber jsme použili modelové testy na úrovni A1 a A2 z publikace „Fit für Fit“ a prosím Vás o umožnění výzkumu v jedné vybrané třídě Vaší základní školy. Zpracování údajů za rok 2013 a jejich porovnání s lety 2007 a 2010 je tématem diplomové práce studenta 5. ročníku, obor AJ - NJ, Ondřeje Kosobuda. Ondřej Kosobud byl přesně instruován o realizaci výzkumu a o zadání testů. Má k dispozici kompletní sadu testu včetně zvukových nahrávek. Je připraven test opravit a vyhodnotit a v případě Vašeho zájmu Vám výsledky předat. Jména žáků na testu mohou být zcela fiktivní, záleží jen na Vašem rozhodnutí, zda necháte test zadat anonymně či adresně.

Děkuji Vám za ochotu ke spolupráci a přeji hodně zdarů při výuce německého jazyka.

Se srdečnými pozdravy

PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.
vedoucí katedry germanistiky PF JU
andras@pf.jcu.cz
tel.: 38 777 3223 nebo 3222

Pedagogická fakulta
katedra germanistiky
Jeronýmova 10, 371 15 České Budějovice
Česká republika, www.pf.jcu.cz

Vyřizuje:
Jméno: Jitka Pečlová
Email: peclova@pf.jcu.cz
Tel. +420 387 773 222

Příloha 6: Kritéria hodnocení

Die Prüfungen in Zahlen

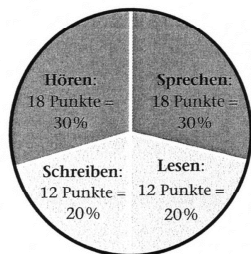
Die genaue Beschreibung der einzelnen Prüfungsteile steht auf den Seiten **Information**.

Fit in Deutsch 1

Prüfungsteile

Schriftlicher Teil: Hier arbeitest du allein!	Hören	20 Minuten	= 60 Minuten
	Lesen	20 Minuten	
	Schreiben	20 Minuten	
Mündlicher Teil: Hier sprichst du in einer Gruppe (max. 6 Personen).	Sprechen	15 Minuten	

Prüfungsteile in %

Punkte und Noten

- 60–50 = sehr gut 😊
- 49–40 = gut 😊
- 39–30 = befriedigend 😊
- 29–0 = nicht bestanden 😞

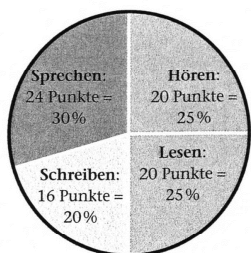
!!! Du musst mindestens 30 Punkte erzielen!!!

Fit in Deutsch 2

Prüfungsteile

Schriftlicher Teil: Hier arbeitest du allein!	Hören	30 Minuten	= 90 Minuten
	Lesen	30 Minuten	
	Schreiben	30 Minuten	
Mündlicher Teil: Hier sprichst du mit einer anderen Person.	Sprechen	15 Minuten	

Prüfungsteile in %

Punkte und Noten

- 80–68 = sehr gut 😊
- 67–54 = gut 😊
- 53–40 = befriedigend 😊
- 39–0 = nicht bestanden 😞

!!! Du musst mindestens 40 Punkte erzielen!!!

Bewertung nach Punkten

Gesamtbewertung schriftliche und mündliche Prüfung

In den einzelnen Prüfungsteilen werden maximal folgende Punkte vergeben:

Fit in Deutsch 1

Prüfungsteil	Punkte	Gesamt
Hören	Teil 1 = 6 Punkte Teil 2 = 6 Punkte	12 x 1,5 18 Punkte
Lesen	Teil 1 = 6 Punkte Teil 2 = 6 Punkte	12 Punkte
Schreiben	6 Punkte	6 x 2 12 Punkte
Sprechen	12 Punkte	12 x 1,5 18 Punkte
Gesamtpunktzahl		60 Punkte

Fit in Deutsch 2

Prüfungsteil	Punkte	Gesamt
Hören	Teil 1 = 9 Punkte Teil 2 = 11 Punkte	20 Punkte
Lesen	Teil 1 = 6 Punkte Teil 2 = 10 Punkte Teil 2 = 4 Punkte	20 Punkte
Schreiben	8 Punkte	8 x 2 16 Punkte
Sprechen	Teil 1 = 1 Punkt Teil 2 = 8 Punkte Teil 2 = 3 Punkte	12 x 2 24 Punkte
Gesamtpunktzahl		80 Punkte

Příloha 7: Ukázka tabulky vyhodnocovaných dat

Úroveň	Rok	Zeměp.poloha města	Typ školy	Třída	Pohlaví	Od kt.tř. nj.
A1	2007	B	ZS	6	F	4
A1	2007	B	ZS	6	F	4
A1	2007	B	ZS	6	M	4
A1	2007	B	ZS	6	F	4

Kolik let NJ	NJ jako L2 nebo L3	Další CJ? Ano-ne	L3	L4	Baví/nebaví ?	Hodí se ti NJ	Poslech
2	1	A	AJ		A	A	13,5
2	1	N	Z		N	A	9
2	1	N	Z		A	A	10,5
2	1	N	Z		A	0	13,5

Čtení	Psaní	Mluvení A	Mluvení B	Mluvení C	Bodů celkem	Známka
6	10	1,5	7,5	3	28	2
3	8	1,5	12,0	3	27,5	3
5	9	1,5	12,0	4,5	32	2
9	10	1,5	12,0	3	35,5	2

K tabulce byla vytvořena vlastní legenda.